

A távolsági autóbussz-közlekedés mostohái

Útvonalcsomagokat hirdetnek

Fotó: Nagy Tibor

Megyeszerte jelenleg is több olyan település van, ahová nincsenek közszállítási járatok. Sok esetben kisebb, félreeső településekről van szó, ahol a gépkocsival nem rendelkező lakosoknak, időseknek még az is gondot okoz, ha el kell jutniuk a közszékhelyre, illetve rendszeres járatok hiányában a diákok, munkások ingázása is igen nehézkes. Ezen a téren általában az a gond, hogy a szállítócégek gazdasági megfontolásból nem vállalják, vagy egy idő után visszalépnek amiatt, hogy kevés az utas, és veszteséggel működnek.

Ennek az évek óta fennálló problémának a kiküszöbölésére a Maros Megyei Tanács azt a megoldást találta, hogy ezentúl nem útvonalakat hirdet meg, hanem csomagokat, amelyekben vannak nyereséges, keresett és kevésbé nyereséges útvonalak is, amelyekre általában nem akad jelentkező.

Menyhárt Borbála

(Folytatás a 4. oldalon)

Ne feledje idejében megújítani előfizetését! Ha előfizet, biztosan kézhez kapja, féláron!

Kétnyelvű feliratok nyomában

Szülői panaszként érkezett tegnap a telefonhívás szerkesztőségünkbe, hogy a marosvásárhelyi kövesdombi Liviu Rebreanu Általános Iskolában levetették a magyar feliratokat.

2.

Kataszteri felmérés

Akinek nincs a nevében birtoklevél vagy az ingatlanára telekkönyve, írásban kérheti a telekkönyvbe való bejegyzést birtokosként.

4.

Túladagolt boldogság

Gustav Vigeland munkássága maga a kézzelfogható, tapintható varázslat, és nem csupán azért, mert a 20. század elejének formavilágába kalauzol, hanem mert az életünkről szól, arról az ajándékról, amelyet Istentől kapunk, de csak kölcsön.

5.

Álom munkahely kerestetik

A megfelelő pálya és munkahely kiválasztása sosem könnyű. A fiatalok lelki szemei előtt ott lebeg az a kérdés, hogy mi lesz akkor, ha nem a megfelelő utat választják, ha nem olyan az adott feladatkör, amit és ahogyan elképzeltek.

17.

OPTICA OPTOFARM

20%

KEDVEZMÉNY

a diákok számára

Keress fel minket!
0265 212 304
Marosvásárhely, Szászrégen, Szováta

Aktuális

Politikai haragszomrád

Mózes Edith

Mindenki meg akarja buktatni a jelenlegi kormányfőt a kilátásba helyezett megszorító intézkedések miatt. A liberális partner egyes tagjai leplezetlenül követelik a menesztését, de saját pártján belül is akadnak, akik nem akarnak szövetséget vállalni a pártelnökkel. Az ellenzék meg már előre iszik a medve bőrére, s máris úgy viselkedik, mintha megnyerte volna a választásokat.

Miután a kormányfő bejelentette, hogy parlamenti felelősségvállalással készül elfogadni a fiskális intézkedésekre vonatkozó tervezetet, a Románok Egyesülését Szövetség (AUR) elnöke olyan cirkszt csinált szerdán a parlamentben, hogy a szenátus ülését meg kellett szakítani. A botránykeltő azt mondta, a kormány bejelentése után támogató aláírásokat kezdett gyűjteni a kabinet megbuktatására irányuló bizalmatlansági indítványhoz.

Nem hagyhatta szó nélkül, hogy szerinte az RMDSZ továbbra is támogatja ezt a koalíciót és a parlamenti felelősségvállalást, illetve, ha az USR nem járul hozzá a kormány elleni bizalmatlansági indítványhoz, egyértelművé válik, hogy az ellenzéki párt „összejátszik” Marcel Ciolacoval, hogy megőrizhesse a miniszterelnöki tisztséget.

Az ellenzéknek az a dolga, hogy kritizálja a kormányt. Ellenben kissé groteszkül hangzik a kritika a koalíciós partner szájából. Egyik liberális képviselő egyenesen azt állította, hogy a kormányfőnek személyes érdeke fűződik ahhoz, hogy a PNL a 10%-os küszöb alatt maradjon a közvélemény-kutatásokban, hogy megerősítse esélyeit arra, hogy Románia elnöke legyen. A PNL sietett kijelenteni,

(Folytatás a 3. oldalon)

CCCCCCCCCCCC

SZEPTEMBER

22., péntek

A Nap kel
7 óra 8 perckor,
lenyugszik
19 óra 21 perckor.
Az év 265. napja,
hátravan 100 nap.

IDŐJÁRÁS

Többnyire napos

Hőmérséklet:
max. 28 °C
min. 13 °C

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadjuk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népszág szerkesztőségében: Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 72-es iroda, naponta 9–14 óra között, szombat – vasárnap zárva. Tel. 0265/268-854.

A csütörtöki lottóhúzás nyerőszámai

Joker	30, 34, 7, 28, 10 + 6	NOROC PLUS: 5 4 7 0 7 3
LOTO 40	29, 24, 27, 39, 28, 16	SUPER NOROC: 3 1 5 1 8 6
LOTO 65	37, 46, 32, 4, 9, 43	NOROC: 0 1 9 8 1 6 1

Megyei hírek

Nyitott kapuk a Bolyai téri unitáriusoknál

Szeptember 24-én, az őszi hálaadás napján, amit 1694-től tartanak az unitárius egyházban, a 9 és 11 órától kezdődő istentisztelet és úrvacsoraosztás után Találkozások az elcsendesedés és a hála napján címmel nyílt napot tartanak a Bolyai téri egyházközségben. A program keretében 13–19 óra között lesz imasétány, gyermekfoglalkozás, élő könyvtár, termésmutató, és láthatók lesznek az egyházközség értékes tárgyai. Az élő könyvtár programjában az érdeklődők Pál Tamással, a város egyik legidősebb nyugalmazott építőmérnökével, Kilyén Ilka színművésszel és Nagy László lelkesével találkozhatnak és beszélgethetnek. Az imasétány lehetőséget kínál találkozni önmagunkkal a vezetett ima és gondolatok lépésin haladva. Mindenkit szeretettel várnak, felekezetre való tekintet nélkül!

Teleki Samu-teljesítménytúra

Az Erdélyi Kárpát-Egyesület Marosvásárhelyi Osztálya szeptember 23-án, szombaton tartja meg XVII. alkalommal a nagy felfedező Teleki Samuról elnevezett teljesítménytúráját Szovátán. A résztvevők a Görgényi-havasok vadregényes tájain próbálhatják ki erőnlétüket, teljesítő-képességüket, gyalogolva, szaladva vagy akár tekerve, 10, 25, 35 és 45 km távokon. Ez alkalomból vezetett túrákat is indítanak 10 és 25 km-es távon azoknak, akik csak kirándulni szeretnének versenyzés nélkül. A verseny napján reggel 7 órakor autóbussz indul a Marosvásárhely–Szovátá útvonalon, feliratkozni Szilágyi Eszternél lehet a 0749-071-453-as telefonszámon. Bővebb tájékoztatás: teleki.ekemvh.ro.

Érzékenyítő műhelymunka-sorozat a Caritasnál

Érzékenyítő műhelymunka-sorozatot szervez a Gyulafehérvári Caritas Szent Ágnes rehabilitációs központja Korai nevelő és fogyatékkal élők támogató program egészséges és eltérő fejlődés témakörben a marosvásárhelyi Caritas Házban, a Mărăști utca 36. szám alatt, szeptember 27. – november 29. között. Olyan kisgyermekes szülők, érdeklődők jelentkezését várják, akik többet szeretnének megtudni az egészséges, illetve az eltérő fejlődésről. A műhelymunkák a következő tematika mentén zajlanak: Az átlagos beszédfejlődéstől a megkésett beszédfejlődésig – szeptember 27-én 17 órától; A szenzoros, szenzomotoros integráció szerepe az idegrendszer, a személyiség alakulásában – október 25-én 17 órától; Az autizmus korai jelei. Mire érdemes odafigyelni már az első évekből? – november 29-én 17 órától. A részvétel előzetes regisztrációhoz kötött.

Hírszerkesztő: Nagy Székely Ildikó

*Isten éltesse!

Ma **MÓRIC**, holnap **TEKLA** napja.
TEKLA: a Theokleia görög név rövidülésével keletkezett. Jelentése: Isten dicsősége.

VALUTAÁRFOLYAM

BNR – 2023. szeptember 21.

1 EUR	4,9707
1 USD	4,6638
100 HUF	1,2847
1 g ARANY	288,5847

Kétnyelvű feliratok nyomában

Bodolai Gyöngyi

Szülői panaszként érkezett tegnap a telefonhívás szerkesztőségünkbe, hogy a marosvásárhelyi kövesdombi Liviu Rebreanu Általános Iskolában levették a magyar feliratokat. A telefonáló az Európa Tanács Szakértői Bizottságának a nemrég közölt megállapítására hivatkozott, amely szerint túlságosan magas a belső törvények alapján megszabott 20 százalékos küszöb a kisebbségi nyelvek használatára a közigazgatásban, ami megfosztja a kisebbségi lakosságot a chartában biztosított jogaitól.

A panasz nyomán megkerestük *Antal Mihály Levente* főtanfelügyelő-helyettes azzal a kérdéssel, hogy a Maros Megyei Tanfelügyelőség adott-e ilyen központi utasítást, vagy az iskola vezetőségének a döntése volt a szülők által jelzett helyzet a kétnyelvűség megszüntetéséről.

A főtanfelügyelő-helyettes cáfolta, hogy a tanfelügyelőség utasítása lett volna a kétnyelvű feliratok eltávolítása, és közölte, hogy az iskola igazgatója nyilatkozik ezzel kapcsolatban.

Popa Cornel, a Liviu Rebreanu iskola igazgatója tagadta, hogy a kétnyelvű feliratok felszámolása lenne a célja. Videófelvételen meg is mutatta, hogy mind az igazgatói iroda, mind a titkárság bejáratánál kétnyelvű a felirat. Hozzátette, hogy az iskola B szárnyában, ahova a felső tagozatos diákok járnak, és amelyet a polgármesteri hivatal felújított, a logopédusi, valamint a pszichológiai kabinetben kétnyelvű felirat van, a tanteremben pedig az osztály száma és az osztályfőnök neve szerepel.

Az igazgató szerint ő sokat tett azért, hogy a magyar osztályok megmaradjanak, de vannak rossz emberek, akik nem az iskola javát akarják.

Legközelebb az iskolából jelentkezünk.

Fotó: Nagy Tibor

RENDEZVÉNYEK

Templombúcsú Csejden

Szeptember 24-én, vasárnap 12 órakor tartják Maros-szentgyörgy filijában, Csejden a Szent Gellért tiszteletére épült kápolna búcsúünnepét.

8. Bookfest Marosvásárhelyen

Szeptember 28-tól, csütörtöktől október 1-jéig, vasárnapig nyolcadik alkalommal ad otthont a Marosvásárhelyi Nemzeti Színház előcsarnoka a Bookfest könyvvásárnak. Az érdeklődőket könyvújdonságok és jelentős kedvezmények várják.

Évfordulók, életművek a művészet jegyében

A Dr. Bernády György Közművelődési Alapítvány minden évben kiállításokkal, előadásokkal emlékezik a Marosvásárhelyen, illetve Maros megyében élő, alkotó, a városhoz szorosan kötődő képzőművészekre születésnapjukon, valamint haláluk kerek évfordulóján. Így tesz idén is. Ennek jegyében szeptember 26-án, kedden 18 órától a Bernády Házban vetítéssel egybekötött előadásra kerül sor, amelyen felvillan Csíky Szabó Ágnes textilművész és Sz. Kovács Géza festő- és grafikusművész munkássága. Az elhunyt alkotók közül születésének évfordulóján emlékeznek Orbán Fülöp Irma textilművészre és Izsák Márton, va-

lamin Kolozsvári Puskás Sándor szobrászművészre, halálának évfordulója alkalmából Józsa Nemes Irén festőművészre. A vetítéssel egybekötött előadást Szuszámi Zsuzsa rádiós szerkesztő, művészettörténész tartja.

Hőlégballon-parádé Nyárádköszvényesen

Négy év szünet után a hét végén, szeptember 22–24. között Nyárádköszvényesen tartják meg a hőlégballon-fesztivált. A XVII. alkalommal sorra kerülő parádén a péntek a sétarepülések napja. Az állandó programok szombaton 10 órakor kezdődnek. Szombaton és vasárnap 17 órától lesz a sétarepülés, amelyre a <https://forms.gle/YLTrVqnTuCQ7Ha528> linken lehet bejelentkezni. Kézművesvásár, bábelőadás, táncoktatás, tűzoltó-bemutató, vidámpark, arcfestés és tombola is lesz. A rendezvényt a Parno Graszt együttes fellépése zárja. Jegyek a helyszínen 20 lejért kaphatók.

Megáldják a felújított náznánfalvi kápolnát

A szeptember 24-én, vasárnap reggel 9 órakor kezdődő hálaadó szentmise és ünnepség keretében megáldják a felújított náznánfalvi templomot. Az ünnepi eseményen jelen lesz Lánszki Regő, a magyarországi Építési és Közlekedési Minisztérium építészeti államtitkára, dr. Diószegi László, a Teleki László Alapítvány igazgatója, valamint Molnár Dénes, a kivitelező cég igazgatója.

6423578000076

ISSN 1220-3475 (print);
ISSN 1584-3238 (online)

Gázvezeték-robbanás autópálya-építkezésen

Négy halott és öt sebesült

Négy munkás meghalt, öt pedig megsérült az A7-es autópálya építkezésén a Vrancea megyei Călimănești térségében csütörtökre virradó éjszaka, amikor felrobbant egy gázvezeték.

A robbanás az első feltételezések szerint akkor következett be, amikor a három váltásban dolgozó építők éjjel egy munkagéppel léket ütöttek a földben húzó vezeték, és egy szikra begyűjtötte a kiáramló gázt. A tűzoltók három óra elteltével tudták megfékezni a lángokat. A helyszínen négy munkás elszenesedett holttestét találták meg, öt sérült saját erőből jutott el az adjudi kórházba, ahonnan két – bőrfelülete 65, illetve 40 százalékán – égési sérüléseket szenvedett munkást mentőhelikopterrel szállítottak Bukarestbe.

A 437 kilométeresre tervezett A7-es autópálya nyomvonalának mintegy 300 kilométerén a Dorinel Umbrărescu építkezési vállalkozó által ellenőrzött román UMB építi a sztrádát. A gázvezetékrendszer üzemeltetője, a Transgaz 2020-ban kiadott előírásai szerint a gázvezeték 20

méteres körzetében nem lett volna szabad munkálatokat végezni.

Emberi mulasztás

Vrancea megye prefektusa, Nicușor Halici azt nyilatkozta csütörtökön a moldvai autópálya építőtelepén, hogy a gázvezeték nem az előírt 1,8 méteres mélységben volt elhelyezve.

A prefektus szerint „egyértelmű”, hogy emberi mulasztás okozta a tragédiát. Elmondása szerint az útépítő társaság tudott a gázvezetékéről, amelyet 2016-ban ellenőriztek utoljára, 2017-ben pedig javítási munkálatokat végeztek rajta. Az ellenőrzések során azt állapították meg, hogy a gázvezeték nyomásálló képessége 45 barig terjed, a robbanás idején csak 35 bar volt a belső nyomása.

A kormány megbízott szerint szemmel látható, hogy a vezeték körülbelül egy méteres mélységben húzódott a föld alatt, noha a szakértők szerint az előírt mélység 1,8 méter az autópálya első rétegétől számítva. Halici azt is elmondta, az épülő autópálya nyomvonala 14 ponton keresztezi a gázvezeték, ezeken a

szakaszokon a robbanás okainak tisztázásáig szüneteltetik a munkálatokat.

A gázszolgáltató a kivitelező okolja

A Călimănești-en történt gázrobbanás nem érintette sem a gázszolgáltatókat, sem a fogyasztókat – közölte csütörtökön a Transgaz.

A gázszolgáltató vállalat tájékoztatása szerint a robbanás szeptember 21-én 1.15 óra körül történt a Șendreni és Onești között húzó vezeték, Călimănești közelében, az A7-es autópálya építése közben. A közleményben azt írják: a kivitelező nem tartotta be a Transgaz 2021. január 4-én kiadott engedélyében foglalt előírásokat, és nem volt engedélye az autópálya nyomvonalát keresztező gázvezeték elmozdítására.

A Transgaz beszámolt arról is, hogy a vállalat képviselői a robbanás után azonnal a helyszínre siettek, és az előírásoknak megfelelően lezárták a gázvezeték, hogy megakadályozzák további, emberéletet vagy környezetet veszélyeztető baleseteket. *(hírösszefoglaló)*

Túl magas a költségvetési hiány

A pénzügyminiszter szerint jogosak a román államháztartási hiánnyal kapcsolatos brüsszeli aggályok, a költségvetési törvényben ugyanis 4,4 százalékos GDP-arányos hiánnyal számoltak, de a deficit már májusban 2,33 százalékos volt, augusztus végére pedig elérte a GDP 2,66 százalékát.

Marcel Boloș a szerda esti kormányülés után tartott kormányinfón részletezte azokat a megszorító intézkedéseket, amelyeket a kormány október 1-i hatállyal akar bevezetni a költségvetési hiány mérséklése érdekében. Ekkor ismertette a költségvetés végrehajtásáról olyan adatokat, amelyeket hivatalosan csak a hónap végén szokott közzétenni a szaktárca.

Marcel Boloș az augusztusi költségvetési adatokra nem tért ki, azt azonban közölte, hogy a nyolc hónapos deficit összege elérte a 42,53 milliárd lejt, a GDP 2,66 százalékát, vagyis az utóbbi egy hónapban 0,22 százalékponttal emelkedett a költségvetési hiány a júliusi 2,44 százalékhoz képest.

Az augusztus végéig felgyűlt hiány közel 10 milliárd lejjel haladja meg a tavalyi nyolchavi deficitet. 2022 augusztusának végén a költségvetés kiadásai 32,98 milliárd lejjel haladták meg a bevételeket, GDP-arányosan pedig 2,40 százalékos volt a deficit.

Az Európai Bizottság (EB) számításai szerint költségcsökkentő és bevétel-növelő intézkedések hiányában a román államháztartási hiány a tervezett hiánycél másfélszeresét, a GDP 6,84 százalékát is elérheti. Boloș megerősítette, hogy amennyiben nem sikerül mérsékelni a deficitet, az EB felfüggesztheti a túlzottdeficit-eljárás alatt álló Románia hozzáférést az uniós forrásokhoz. Ennek elkerülésére a Ciolacu-kabinet egy sor megszorító intézkedésre készül, egyebek mellett forgalmi adót vetne ki a nagyvállalatokra és a bankokra, valamint korlátozna egy sor ágazati adómentességet.

Románia tavaly 5,68 százalékos GDP-arányos költségvetési hiánnyal zárt. *(MTI)*

Varsó saját képességeit fejleszti, nem szállít hadfelszerelést Kijevnek

Lengyelország saját hadseregét szereli fel a legkorszerűbb fegyverekkel, már nem szállít hadfelszerelést Ukrajnának – jelentette ki Mateusz Morawiecki lengyel kormányfő szerda este a Polsat News lengyel kereskedelmi hírtelevízióknak nyilatkozva.

Morawieckitől azt kérdezte a műsorvezető, hogy a kormány fontolgatja-e az Ukrajnának szánt segítség csökkentését az ukrán gabonaexport körüli feszültség miatt.

Lengyelország segíti Ukrajnát „az orosz barbárok” feletti győzelem elérésében, de a kormány nem egyezhet bele a lengyel piac destabilizálásába – válaszolt Morawiecki.

Kifejtette: Lengyelország továbbra is fenntartja az ukrán áruk tranzitját saját területén. A varsói kormány „nem fogja kockázatnak kitenni Ukrajna biztonságát”, továbbra is betölti szerepét a délkelet-lengyelországi Rzeszówban az Egyesült Államok és a NATO közreműködés-

vel üzemelő logisztikai központ – folytatta a miniszterelnök. „Nagyon találónak” nevezte Morawiecki a lengyel elnöknek az ENSZ-közgyűlés keddi ülészaka során újságíróknak tett nyilatkozatát, melyben Andrzej Duda egy vízben fuldokló emberhez hasonlította Ukrajnát. „Mindenki, aki valaha is mentett fuldoklót, tudja, hogy ez rendkívül veszélyes, mert a fuldokló őt is a mélybe ránthatja magával” – fogalmazott Duda.

Morawiecki hozzáfűzte: Ukrajna mentésére éppen azt lehet mondani, hogy „egy bestiális orosz támadás ellen védekezik (...) ez teljesen példátlan helyzetet teremt, olyat, amilyennel a második világháború óta nem szembesültünk”.

Arra a kérdésre, hogy Lengyelország továbbra is támogatni fogja-e fegyverrel Ukrajnát, Morawiecki úgy válaszolt: Lengyelország jelenleg nem szállít semmilyen hadfelszerelést Ukrajnának. „Most mi magunk fegyverkezünk fel, a legkorszerűbb fegyverekkel” – fogalmazott. *(MTI)*

Meghaladta az ezer kilométert a romániai autópálya-hálózat hossza

Átadták a forgalomnak csütörtökön az észak-erdélyi autópálya Berettyószéplak és Szilágynagyfalu közötti szakaszát. Ezzel meghaladta az ezer kilométert a romániai autópálya-hálózat hossza.

A 13,5 kilométeres sztrádaszakasz megnyitásával 1004 kilométerre nőtt a romániai autópályák és gyorsforgalmi utak teljes hossza – közölte közösségi oldalán Cristian Pistol, a közúti infrastruktúráért felelős országos társaság (CNAIR) vezérigazgatója.

A Bihar megyei Berettyószéplak és a Szilágy megyei Szilágynagyfalu közötti sztrádaszakasz kivitelezője a török Nurol cég volt. A beruházás 384,14 millió lejbe került, és mintegy két évet vett igénybe.

Az észak-erdélyi autópálya most átadott része egyelőre nem kapcsolódik a korábban elkészült sztrádaszakaszok-

hoz. Jelenleg egy ideiglenes lejtő köti össze a Szilágy megyei Márkaszék község területén a 19B jelzésű megyei úttal.

A csütörtökön megnyitott sztrádaszakasz Nagyvárad, illetve a magyar–román határ irányában a Berettyószéplak–Bisztratebes szakasszal fog folytatódni, melynek a közbeszerzése elakadt, mivel két cég is óvást emelt az eredmény ellen. Kolozsvár felől a Szilágynagyfalu–Vaskapu sztrádaszakaszhoz fog csatlakozni, melynek folyamatban van a közbeszerzési eljárása.

Romániában 56 éve, 1967. február 4-én kezdődött az első, Bukarest és Pitești közötti autópálya építése. A 96 kilométer hosszú, menetirányonként kétsávos gyorsforgalmi út építése öt évet vett igénybe, 1972. április 12-én nyitották meg a forgalom előtt. *(MTI)*

Ország – világ

Rendőrtüntetés béremelésért

Csütörtökön 11-től tüntetést tartott a rendőrök országos szakszervezete (SNPPC) a munkaügyi minisztérium székhelye előtt. A tiltakozók 12 órakor a kormány épülete elé vonultak. A szakszervezet közleménye szerint a demonstrációt azért szervezték, mert a parlament és a kormány válasz nélkül hagyta a követeléseiket, többek között azt, hogy a rendőrök fizetését emeljék meg a 153/2017-es közalkalmazotti bértörvényben előírt maximális szintre. Kéréseik között szerepel a rendőrök jogi védelmének biztosítása a hivatalos személyek elleni erőszak szigorúbb büntetésével, a rendőrök új jogállásának kidolgozása, az étkezési támogatásuk növelése és a rendőrségi nyomozók stresszpótlékának megemlése is. *(Agerpres)*

Szigorítanak a szerencsejátékok reklámozását

A szerencsejátékok reklámozását szigorító tervezetet nyújtottak be a parlamentbe a Mentsétek Meg Romániát Szövetség (USR) képviselői. A jogszabályjavaslat a szerencsejátékok működtetését szabályozó sürgősségi rendeletet és a reklámtörvényt módosítja. Az ellenzéki párt tervezete szerint a szerencsejátékokat népszerűsítő hirdetéseket a következő két üzenetnek kell váltakozva kísélnie: „Család, társaság, jólét: készen állsz arra, hogy mindent kockára tegyél?” vagy „A szerencsejáték kockázatokkal jár: eladósodás, függőség, magány”. A jogszabályjavaslat előírja azt is, hogy a reklámok sem közvetlenül, sem közvetve nem ösztönözhetik a kiskorúakat és a serdülőket szerencsejátékban való részvételre. A tervezetet a szenátus tárgyalja első házként. *(Agerpres)*

Koronavírus-helyzetkép

Az Országos Közegészségügyi Intézet (INSP) csütörtökön közzétett adatai szerint a szeptember 11. és 17. közötti héten jelentett koronavírussal 39,5 százalékát Bukarestben, illetve Iași, Temes, Kolozs és Prahova megyében jegyezték. A jelentés szerint az egy hét alatt 11.226 személy fertőződött meg a koronavírussal, és 18-an haltak meg a COVID-19 betegségben. A fertőzöttek 55,3 százaléka nem volt beoltva koronavírussal. Az előzetesen immunizált betegek 55,8 százaléka közvetlenül a beoltása után, vagy több mint hat hónappal az utolsó vakcinaadag beadása után fertőződött meg. Az elhunytak 84,2 százaléka oltatlan volt. A halálozások 77,2 százalékát Călărași, Tulcea, Konstanca, Neamț és Beszterce-Naszód megyében regisztrálták. *(Agerpres)*

Kábítószer-kereskedelem

A jelenleg forgalomban lévő legveszélyesebb kábítószerekkel, fentanillal és oxikodonnal való kereskedelemmel gyanúsítják egy gyógyszeripari cég alkalmazottját. A Himer nevet viselő akciós keretében csütörtökön három bukaresti helyszínen tartott házkutatást a szervezett bűnözés és terrorizmus elleni ügyészség (DIICOT) és a fővárosi rendőrség szervezett bűnözés elleni osztálya. A fentanilt és az oxikodont a hozzájuk köthető magas halálosági arány miatt a jelenleg forgalomban lévő legveszélyesebb kábítószerekként tartják számon. *(Agerpres)*

Politikai haragszomrád

(Folytatás az 1. oldalról)

hogy a képviselő álláspontja nem tükrözi a párt hivatalos véleményét. Kifejtette, a jelenlegi pénzügyi intézkedéscsomaggal kapcsolatos elégedetlensége ellenére sem tervezi a Ciolacu-kormány elleni bizalmatlansági indítvány aláírását vagy megszavazását.

Folyik a politikai hacacáré, de – köztudott – a választások után, ha az érdekük úgy kívánja, egymás nyakába borulnak a jelenlegi halálos ellenségek.

Az úzus az RMDSZ esetében is érvényes, hiszen, bár nemrég csúfosan tették lapátra a koalíciós partnerek, most mégis kiskaput hagyott a megbékélésre. Bár a szövetség politikai rögtönzéssel vádolta volt partnereit, nem beszélt a bizalmatlansági indítvány támogatásáról, kitérően azt mondta, a törvény végleges formájának megjelenése után születik döntés.

A szövetségi elnök a helyi hatóságokkal kapcsolatos intézkedésekről azt mondta, figyelembe kell venni a helyi autonómia elvét. Nem lehet központi szintről beavatkozni és megmondani, hogy a helyi hatóságok mit tehetnek és mit nem. Nem lehet megmondani, mennyit kell költeniük kultúrára, sportra, vallásra és egyebekre.

Elemzők szerint az RMDSZ elnökének kijelentései a leendő kormányt tartják szem előtt. Maga az elnök nyilatkozott úgy, hogy nem táplál haragot a volt koalíciós partnerei iránt.

Tehát – a politikai haragszomrád iratlan törvényeinek megfelelően – túljutott a megalázó pillanaton, és most a PSD és a PNL mellett a kormányba történő visszatérés lehetőségeit fontolgatja. Hisz jövőben parlamenti választások (is) lesznek, utána jön létre az új koalíciós kormány, amelynek ismét része szeretne lenni az RMDSZ.

Útvonalcsomagokat hirdetnek

(Folytatás az 1. oldalról)

Érdeklődésünkre Molnár Imola, a Maros Megyei Tanács sajtószóvivője elmondta: az önkormányzati testület 2021 őszi jóváhagyta a Maros megyei közszállításhoz kapcsolódó közbeszerzési eljárás kiírását és lebonyolítását. A Maros Megyei Tanács közszállítással foglalkozó szakosztálya, figyelembe véve a lakossági igényeket, módosította a tenderfüzetet. Ennek értelmében a 2022–2026 közötti időszakban nem az útvonalakat bocsátja licit, hanem útvonalcsomagokat állított össze. Összesen 17 útvonalcsomagot hirdet meg a Maros Megyei Tanács a 156 útvonalra. A másik módosítás, hogy ezentúl négy évre szóló szerződést kötnek a nyertes céggel, amely már nem mondhatja fel egyoldalúan a szerződést, ha úgy véli, hogy valamelyik útvonal veszteséges. Ha szerződést szeretne bontani, akkor az útvonalcsomagban szereplő összes vonalról le kell mondania. Erre azért volt szükség, mert nagyon sok olyan kisebb, illetve félreeső település van, ahol kevesen élnek, kevés az utas, és ezek az útvonalak nem voltak nyereségesek a szállítást végző cégek számára, ezért le is mondták ezekről az útvonalokról, és valahányszor meghirdette a megyei önkormányzat, senki nem jelentkezett a versenytárgyalásra. Ezért is módosították a tenderfüzetet, hogy a megye minden településén biztosítani tudják a közszállítást.

A megyei önkormányzat által a rendelkezésünkre bocsátott jegyzék szerint jelenleg 13 útvonal van, amelyek nincsenek lefedve, ezek a Marosvásárhely–Ákosfalva–Búzaháza, Marosvásárhely–Ákosfalva–Göcs–Szövérd, Marosvásárhely–Ákosfalva–Harasztkerék, Dicsőszentmárton–Vámosgálfalva–Szászbogács, Dicsőszentmárton–Bonyha–Kund, Dicsőszentmárton–Balavásár–Marosvásárhely, Dicsőszentmárton–Magyarsáros, Dicső-

szentmárton–Dányán–Jövedics, Dicsőszentmárton–Mikefalva–Bonyha, Szászrégen–Alsóköhér–Nyárádremete–Szovátafürdő, Nyárádremete (Vármező)–Szováta, Nyárádszereda–Nyárádmagyarós–Szováta és a Marosvásárhely–Koronka–Vácsmány útvonalak. Ugyanakkor több útvonal van, amelyeknek az odaítélését célzó licit folyamatban van. A szóban forgó, lefedetlen útvonalak most is azon csomagoknak a részei, amelyekre egyelőre nincs szolgáltató.

A sajtóosztálytól származó információk szerint a 13-ból két, a Dicsőszentmárton–Vámosgálfalva–Szászbogács, valamint a Dicsőszentmárton–Balavásár–Marosvásárhely útvonalakra akadt jelentkező, aki elvállalta ezek üzemeltetését mindaddig, amíg az adott útvonalcsomagra kerül szolgáltató. A szóban forgó két szakaszon azonban még nem közlekednek járatok, mivel ehhez tanács jóváhagyás szükséges.

Néhány hete, amikor Marosszentgyörgyön jártunk, Sófalvi Szabolcs polgármester jelezte, hogy a községhez tartozó Csejdre egy éve nem jár busz, értesülései szerint azonban úgy tűnik, megoldódik a probléma, és október 1-től ismét lesz tömegközlekedési járat a településre.

Az iskolakezdést megelőző hétvégén értesítette a nyárádremetei önkormányzat az érintetteket, a szovátai munkahelyükre ingázó lakosokat, illetve a szovátai iskolába járó diákokat, hogy a járat, amivel el tudtak jutni a fürdővárosba, többé nem közlekedik. Magyari Péter polgármester lapunknak elmondta, a szolgáltató kiválasztását célzó licit a megyei tanács írja ki, és amíg kerül jelentkező a vonalra, addig próbálnak ideiglenes megoldást keresni, vagy egy másik útvonalat kiszolgáló céggel megegyezni, vagy pedig különleges járatként biztosítani a lehetőséget a községből Szovátra ingázó mintegy harminc diáknak, hogy eljussanak az iskolába.

A kül- és belterületek jogi helyzetét tisztázzák

Kataszteri felmérés Nyárádkarácson községben

Jól haladnak Nyárádkarácson községben az országos kataszterezési programmal, amelynek keretében a község minden négyzetméternyi földterületét felméri és ingyen telekkönyvet állítanak ki azokra a területekre, amelyek nem rendelkeznek hivatalos dokumentummal. Ehhez azonban szükséges a földtulajdonosok együttműködése is.

Szer Pálosy Piroksa

A község polgármestere, Bodó Károly Gyula külön figyelmet szentel annak, hogy a folyamat minden lépéséről tájékoztassák a lakosságot online, az önkormányzat hivatalos honlapján és közösségi oldalán, valamint a község Facebook-oldalán is.

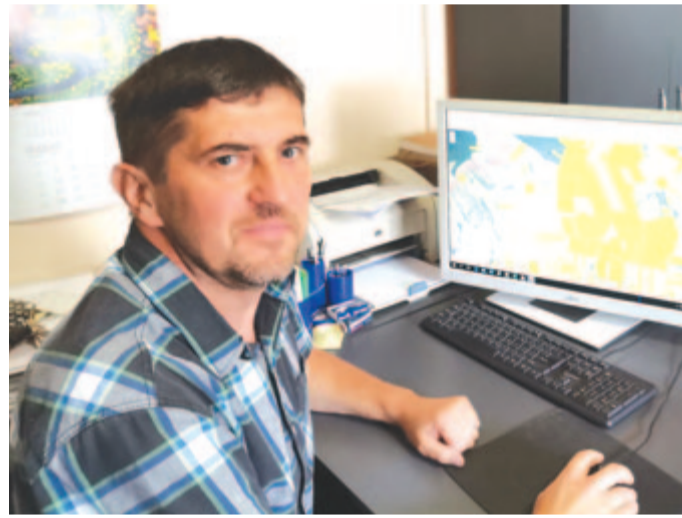
Nagy Zoltán Attilát (felvételnél) az önkormányzat földhivatalának vezetőjét megkértük, a földtulajdonosok érdekében olvasóinkat is tájékoztassa a felmérések részleteiről. Mint kifejtette, az Ákosfalva–Nyárádtó közötti megyei úttól északra eső területekből sikerült 16 szektort elkészíteni, vagyis az említett szakasz több mint a fele elkészült. Most adják le a megyei kataszteri hivatalba ellenőrzésre. Felvetésünkre hangsúlyozta: azért kezdték ezzel a szakasszal, mert a régi kataszteri térképeken is itt kezdődik az egyes számú parcella, és betartják az egykori számozás sorrendjét. Maroskeresztúr–Marosvásárhely–Koronka határártól a Nyárádtó–Ákosfalva megyei útig a külterületeket felmérték.

2022 júliusától kezdte meg tevékenységét az a – közbeszerzéssel nyertesnek nyilvánított – földmérő cég, amellyel közösen próbálják a földterületek helyzetét legálisan dokumentálni. Jelenleg a községben a belteleket mérik fel. Ahol a tulajdonosok nem működnek együtt, ott megtörténhet, hogy a területek azonosítatlanként fognak szerepelni a telekkönyvben. Az önkormányzat földosztályának munkatársai adatokat szolgáltatnak a földmérő cégnek a parcellákról és a földtulajdonosok-

ról, valamint segítenek a földmérő cég és a ház- vagy földtulajdonosok közötti kapcsolattartásban. A felméréseket a cég leadja a Maros Megyei Kataszteri és Ingatlan-nyilvántartó Hivatalnak ellenőrzésre, azt követően kifüggesztik a polgármesteri hivatalnál, hogy bárki ellenőrizhesse, és amennyiben rendellenességet tapasztal, óvást nyújthasson be.

– Mit tehet az, aki még mindig nem kapott birtoklevelet, vagy zsebszerződéssel vásárolt területet, belsőseget, és nem rendelkezik semmiféle dokumentummal?

– Akinek nincs a nevében birtoklevél vagy az ingatlanra telekkönyve, írásban kérheti a telekkönyvbe való bejegyzést birtokosként. Ehhez azonban elengedhetetlen, hogy szerepeljen a község mezőgazdasági és adófizetési nyilvántartójában, továbbá, hogy a megyei földosztó bizottság által legyen jóváhagyva az illető terület, külterületek esetében. A birtoklásnak a telekkönyvbe való bejegyzése három évre szól, és amennyiben ez idő alatt nem akad olyan jelentkező, aki bizonyítani tudja a tulajdonjogot, a birtokos tulajdonossá válik. A birtoklásra vonatkozó formanyomtatványok a hivatal honlapján elérhetők, letölthetők és elektronikus formában is visszaküldhetők a polgármesteri hivatal e-mail-címére – tájékoztatott Nagy Zoltán Attila osztályvezető.

Zöldnagykövet lett a kormány Fenntartható Fejlődés Főosztálya

Szeptember 15-én, pénteken a kormány Fenntartható Fejlődés Főosztályának küldöttsége Borbély László államtanácsos vezetésével részt vett a Green Mentors nemzetközi szervezet által 7. alkalommal megrendezett Zöldiskolák konferencián New Yorkban, a rangos Cornell Egyetemen, az SDG csúcstalálkozó keretében, ahol a főosztály koordinátora átvette a Green Diplomacy díjat. Az eseményen a világ minden tájáról találkoztak véleményformálók, politikai döntéshozók, innovátorok, diplomata, szakértők.

Vajda György

A Green Mentors Indiában létrehozott civil szervezet, amely az ENSZ Gazdasági és Társadalmi Tanácsának (ECOSOC) konzultatív testületként tevékenykedik, és az UNESCO partnere több környezetvédelmi, ún. zöld, klímavédelmi oktatási program kidolgozásában és alkalmazásában. Tagjai között vannak pedagógusok, környezetvédelmi szakértők, politikusok, olyanok, akik világszinten komoly lépéseket tettek a környezetkímélő szemléletváltás támogatásában. A szervezet célja egy világhálózat létrehozása zöldbizonylattal rendelkező egyetemek, oktatási intézmények, országos és regionális

döntéshozók között, amelyek elkötelezték magukat a fenntartható fejlesztési elvek mellett. Ezért országos és regionális mentorprogramokat kezdeményeznek, a zöldoktatási hálózat keretében környezetvédelmi oktatókat képeznek, a fenntartható fejlődés elvei alapján egyetemi és középiskolai oktatási programokat dolgoznak ki, rendezvényeket szerveznek, továbbá felkarolják, támogatják a szóban forgó intézményeket is.

A Green Diplomacy (Zöld Diplomácia) díjjal tulajdonképpen elismerték a kormány Fenntartható Fejlődés Főosztályának munkáját. A konferencián Borbély László bemutatta Románia jó gyakorlatait a

fenntartható fejlődés irányítása és a szakpolitikák koherenciájának erősítése terén. Románia képviselőiben a főosztályvezető az ENSZ magas szintű politikai fórumán idén júliusban bemutatta a második önkéntes országjelentést az Agenda 2030-ba foglaltak megvalósításáról. Ezzel az országgal igazolta, hogy a főosztály létrejötté óta megteremtette az intézményi struktúrákat és a civil társadalommal való kapcsolatot, sok téren megelőzve más országot, így a jó gyakorlatok akár példaként is szolgálhatnak azok számára, akik a fenntartható fejlődés elvei szerint szeretnék átszervezni a társadalmi-gazdasági életet.

A NewYork-i eseményen Bor-

bély László a Green Mentors Egyesület elnökével közösen nyújtotta át a zöldértékeket és tanterveket népszerűsítő 12 felsőoktatási intézménynek a Nemzetközi Zöldgyetem díjat, amellyel szintén elismerték az egyetemeknek a fenntartható fejlődés elvei oktatása terén tett erőfeszítéseit. Borbély László a Cornell Egyetemen tartott konferencia után vasárnap részt vett az ENSZ magas szintű fenntartható fejlődés témájú konferenciáján, ahol a 193 tagország közül nyolcat (köztük Romániát is) felkérték, hogy vegyen részt az ENSZ által kezdeményezett Future Governance (A jövő kormányzása) elnevezésű új program kidolgozásában, amelynek lényege, hogy a közigazgatásban olyan intézkedéseket hozzanak a kormányzati képviselők, amelyekkel a fenntartható fejlődés elveinek megfelelően alakítják át a gazdaságot és a társadalmat.

Az SDG csúcstalálkozón jelen volt és felszólalt Klaus Iohannis, Románia elnöke is, aki az ENSZ 2019-es csúcstalálkozóján még csak arról tájékoztatta a közgyűlést, hogy az ország is elindult a fenntartható fejlődés útján, viszont a jelenlegi konferencián már konkrét eredményekről is beszámolt, a többi között arról, hogy beindult a közigazgatásban dolgozó fenntartható fejlődési szakértők képzése (2026-ig 2000 ilyen szakértő lesz az országban), és sikerült egy hazai és nemzetközi intézményes hálózat-

ot kiépíteni, ami garancia arra, hogy hosszú távon működőképes lesz a kormány Fenntartható Fejlődés Főosztálya.

Borbély László arról is tájékoztatott, hogy mivel Románia fontos regionális szereplő ezen a téren, alkalma volt találkozni Körösi Csabával, az ENSZ közgyűlésének leköszönő elnökével, akinek fontos szerepe volt 2015-ben az Agenda 2030 alapelveinek a kidolgozásában, és az egyik rendezvényen tárgyalt Novák Katalinnal, Magyarország köztársasági elnökével, akivel megegyeztek abban, hogy fontosnak tartják a fenntartható fejlődés elvei alapján működő társadalmakat, ezek valóra váltásáért tett közös erőfeszítések hozzájárulnak a két ország közötti kapcsolat erősítéséhez.

– A folyamatos változásban lévő világban szükség van arra, hogy elkötelezzük magunkat a fenntartható változás mellett, az egyszerű embertől az állami kormányzat legmagasabb szintjéig. Csak együtt tudjuk támogatni a befogadó, fenntartható értékeket, amelyek elősegítik a békét és a jó megértést – mondta Borbély László, hozzátéve, hogy az elismerés mellett az amerikai útjának legnagyobb eredménye, hogy sikerült újabb civil és kormányzati partnereket találni, akikkel közösen dolgozhatnak majd a környezetért, a Földünk sorsáért felelősen gondolkodó generáció felneveléséért.

SZÍNES VILÁG

XX. évf. 38. (877.) szám, 2023. szeptember 22., péntek

Norvégia (1.)

Túladagolt boldogság

Veress Zsombor

Tombol a nyár. Melegrekordok dőlnek meg Európa-szerte. A nyaralni vágyók zöme víz mellé menekül a hőség elől. Sokan választják a hazai tengerpartot, ám az ár-érték arány miatt egyre többen a külföldi üdülőhelyeket preferálják, többek között Dél-Európát, ahol talán még elviselhetőbb a kánikula, és tűzvész is előfordul. Féláljultan pihegünk otthon a felhevült falak között, és azon töprengünk, hova lehetne, ha csak rövid időre is, elmenekülni. Délre, a még nagyobb forróságba? Nem, elegünk van a hőhullámokból, nem kívánjuk a tömeget, és a megszokottságból is elkíváncozunk. Akkor hát nincs más választás, hátra arc, irány a hűvös észak. Gyerünk Norvégiába!

Persze, tudjuk már, nincsen rózsza tövis nélkül, így hát észak sincsen szélvész nélkül. Augusztus elején heves esőzések csapnak le a békés országra, a földcsuszamlások, árvizek sokak életét keserítik meg, teszik tönkre. Ajaj, talán jobb lett volna mégis a napos oldalt választani? Csakhogy már nincsen visszaút. Augusztus vége, reptéri kavalkád, és már száll a gép. Egyik pillanatban Segesvárt véljük magunk alatt felfedezni, a másikban Vásárhely felett húzunk el, a következő órában egyik lábunkat a Balti-tengerbe, másikat pedig már az Északiba lógatjuk, s mire szürkülődik, megkezdjük az ereszkedést az Oslo-fjord sötétje felé.

Ismeretlen, mégis ismerős, hiszen megfordultunk már családostul az északi fővárosban, de most másképp, kicsit érettebben, a magunk útját járjuk. Egyetlen napot szánunk rá, ezért alaposan a lovak közé csapunk. Előre, azaz norvégul: fram! És ha már fram, akkor hát Fram, de nem a jegesmedve, hanem a világhírű hajó, amely az Oslo nyugati felében levő Bygdøy-félsziget hasonló nevű múzeumában található. A háromárbócos szkúner, korának kiemelkedő járgánya, önmagában is érdekfeszítő, hiszen kifejezetten sarki körülményekre tervezték, de túl a tárgyi gyűjteményen, a történelem azon illata varázsolja szentté a helyet, amelyet az egykori legénység emléke és szelleme áraszt. A 19. század végén, a 20. század elején már csak a sarkok maradtak feltáratlanok az emberiség előtt, észak és dél azonban nem adták könnyen magukat. De Isten kiteremtette azokat a nagyszerű felfedezőket, akik ké-

pések voltak Földünk utolsó fehér foltjainak is a végére jární. Világunk legzordabb, jégpáncéllal borított területeinek a felfedezése, és ezen belül is az Északi-, valamint a Déli-sark elérése akkora kihívások voltak, amekkorákról álmodni sem mertek a korábbi századok felfedezői. Az ezekben a térségekbe irányuló expedíciók az emberi kíváncsiság, teljesítőképesség és kitartás pártját ritkító példái. Mindezen kalandozásokban pedig kiemelkedő szerepet vállaltak a norvégok, a teljesség igénye nélkül nevezetesen a Nobel-békedíjas Fridtjof Nansen – az ő grönlandi, valamint északi-sarkvidéki expedíciójának köszönhető, hogy Norvégia a sarkkutató nemzetek sorába emelkedett – és a nagy Roald Amundsen, aki megrögzött sarkkutatóként több felfedezést is tett, de aki leginkább attól vált világhírűvé, hogy bajtársai élén elsőként jutott el a Déli-sarkra. Aki egy kicsit is ismeri ezeket a történeteket, annak a múzeum maga a paradicsom, óráig lehet benne álmodozva tanulni, tanulva álmodozni.

Am Oslo nem csupán a fentebb említett, illetve a Thor Heyerdahl típusú megszállott és vakmerő világjárókról ismert. Megtekintjük a Nobel-békedíj átadásának helyet adó városházát, a tengerparton magasodó Akershus erődöt, majd a főváros művészeti csodakertjében gyönyörködünk, a Frogner parkban. Itt szó szerint tobzódunk a kiállított szobrok között, és azon gondolkodunk, hogy miként alkothat egyetlen művész ennyi csodát. Mert Gustav Vigeland munkássága maga a kézzelfogható, tapintható varázslat, és nem csupán azért, mert a 20. század elejének formavilágába kalauzol, hanem mert az életünkről szól, arról az ajándékról, amelyet Istentől kapunk, de csak kölcsön. A legismertebb norvég szobrász munkásságát az élet és a halál, a férfi és a nő közötti kapcsolat, a gyermekekhez fűződő viszonyunk hatják át. A közel 200 szobor és dombormű között ügyelegetve ráismerünk önmagunkra, felfedezve az élet apró örömeit, nehézségeit. Felismerjük, hogy nem csupán a saját életünket kapjuk ajándékba, hanem a szüleinkét, szerelmünkét, gyermekeinkét, unokáinkét is, ugyanakkor tudatosul bennünk az is, hogy az életben, párkapcsolatainkban buktatók, kemény csaták is vannak, amelyeket ki-ki meg kell harcoljon. Mire végigrohanunk az emberi lét fontos stációin, a születéstől a gyermek- és ifjúkoron át az érett felnőtt-, majd időskorig, már csak a rothadó porhüvely jelzi, hogy mennyire mulandók vagyunk.

Gustav Vigeland egyik szobra a Frogner parkban

Emberi alkotásból azonban ennyi elég is – gondoljuk –, és elindulunk Isten nyomába, felfedezni a csipkézett norvég partok titkait, a természet Urának remekbe szabott alkotásait. Norvégiában minden egyes megtett kilométer maga a csoda, a természetet kedvelő emberek felülmúlhatatlan fellegvára. Torpi szállásunkról bazaltsziklába vágott autópályán indulunk délre. Az Északi-tenger partvonalát követjük, végeláthatatlan rengetegben kanyargunk, áttetsző tavakat kerülgatunk. Számptalan alagút és viadukt teszi látványossá és nem melleleg gyorsabbá előrehaladásunkat, annyira, hogy még a borsos útdíjakat is feledtetni velünk. Egy bizonyos szakaszon elnyel bennünket a föld, majd, amint napvilágra kerülünk, magasan suhanunk egy festői fjord fölött feszülő hídon, és azt sem tudjuk, mit csodáljunk jobban: az alattunk csillogó sötétkék víztükröt, a meredek partra épített tökéletes várost, vagy a mellettünk elsuhanó acélsodronyokat. S mire felocsúdnánk, már ismét a föld alá, azaz a város alá bukunk, megkímélve azt az átutazó forgalomtól. Időről időre azonban ismét elöbukkan a tenger, és nagyon de nagyon kíváncsítja magát. Nem tudunk ellenállni, Norvégia legdélebbi városában, Mandalban – Vigeland szülővárosában – letérünk a főútról, és kikanyarodunk egy világítótornyos partszakaszra. A strand finom, aranysárga homokjánál már csak a környezete bámulatosabb, nagytóval sem találni szemetet. Helyi emberek sétálnak, és élvezik a késő nyár lágy cirókáját. Vanak fürdőzők is, ezen felbátorodunk, és belederegjük magunkat a vízbe. Nincsenek elvárásaink, ezért a víz hőmérsékletén nem lepődünk meg, még akkor sem, amikor eláll a lélegzetünk. Előbb bokáig, majd térdig belebátorkodunk, s miután a derekunkat is szétsziszegjük, elmerülünk a habokban, és megrészegedve, önfeledten zihálunk... a boldogságtól. A pillanat szépségét az a tudat koronázza meg, hogy Csenge lányunk történetesen ugyanakkor, ugyanabban a tengerben lubickol, csak hogy a néhány száz kilométerrel délebbre fekvő Hollandiában, ahová a segesvári református ifivel érkezett. Még hogy elvált a tenger! Sokkal inkább összeköt! Nincs az a mérhetetlen világóceán, amely felett nem cikáznak át fénysebessé a gondolatok.

Felfrissülve vágunk neki, hogy megtegyük a hátralevő néhány száz kilométert. Ezernyi tó, alagút, mintagazdaság, kifogástalan külsejű ház, zöldellő táj, egyre magasabb hegyek, mignem megérkezünk utazásunk fő célpontjához, a Lysefjord bejáratához. A partok között komppal kelünk át, a húszperces út felér egy önálló, látványos hajókirándulással. Arcomban érzem a szabadság fuvallatát. A festői Jørpelandot választjuk főhadiszállásunknak, s miközben a vendégfogadónk teraszáról legeltetjük szemünket a jachtkikötő árbcain, némán borít be öblöt, várost az északi éjszaka csendje.

A Frogner park Oslóban

A természet kalendárium (DLXXXIII.)

Kiss Székely Zoltán

Learatott mezők,
gyümölcsöt érlelő fák...
Erdőt-mezőt szelid sejtés takar már:
izzik, tüzel, mosolyog... mégis, mégis
hamarosan búcsúzik a magyar nyár.

Búcsúzó nyár-végebe lépünk szeptember utolsó hetében.
Túrmezei Erzsébet versével búcsúztatom a nyarat.

Még osztogatja ajándékait.
Még búcsúcsókja is gyümölcsöt érlel.

Bár búcsúznánk majd mi is, mint a nyár:
mosolyogva... szőlővel, lágy kenyérrel!

Csak egy-két nap, és a sötétség meg a világosság örökös harcában az utóbbi húzza a rövidebbet. Szeptember 24-én az éjszaka hossza tavasz óta először haladja meg a nappalét. E fordulópont körül minden emléknappal jelentőségteljes. Szeptember 22-én ülte meg a régi katolikus egyház kedvelt szentjének, **Móricnak** a neve napját. Mauritius katonaszent volt, Róma keresztény hitű thébai légiójának parancsnoka. Galliában, 287-ben, császári parancsra végezték ki hitéért összes katonájával együtt. Az olasz és a német reneszánsz művészeinek kedvelt modellje volt. Szerecsenként ábrázolják – görög mauron = „fekete”. A sötét bőrű Móric katonatársával, az aranyhajú Györggyel párban áll. György a világosság győzelmét hirdeti, Móricnál bőrének színe és vértanúságának időpontja ad naptári értelmet a thébai légió értelmetlen halálának.

*Szőlőhegy (...) – mint írjam le néktek,
hogyan maradjon bennetek a kép?
Hálókabátban álló vén színésznek
a völgyi út mentén a jegenyék.
Asztal, kenyér, rózsás bor meggyesín éggel,
sötét rögök, rézgálic venyigék –
s most add az őszi alkony két színéhez
a bor s a rózsás szőlő egy színét.*

A 113 évvel ezelőtt, 1910. szeptember 22-én született **Faludy György** 1946-ban megfogant kérdése (Szőlőhegy, őszi) az enyém is. Hogyan tudnám leírni hűségesen az őszt? Talán úgy, ahogy az **Őszi** – Faludy György átköltésében – **Szergej Alekszandrovics Jeszenyin** leírja:

*A galagonyabokrok közt, a szakadék szélén
most sörényét fésüli az őszi, e vörös kanca.
Jó messzire, a folyó partját őrző töltésnél
is hallatszák még csengő patkói kékes hangja.
A szellő, mint szelid pap, csak éppen félrehajítja
a lombot az országút mentén, térdre esik
a kőrifa elé és végigcsókolja rajta
a láthatatlan Krisztus rőt, üszkös sebeit.*

Vagy talán úgy, ahogy Faludy **Georg Trakl Gyönyörű őszi** ígértét tolmácsolja:

Még zöld mezőben játszik a két érő körte is

*Hatalmasan jön az év vége:
a fák gyümölcse, aranyló bor,
s az erdőség köröttes: kóbor
magányod társa, menedéke.*

*A gazda így szól: minden jól van.
Az estharang oly hosszan, lágyan
bong, hogy felvidulsz. Madárszárnyak
integetnek elutazóban.*

*Áldozz a szende szerelemnek!
Egy csónak a folyón lecsorgat,
útján festménybe olvad –
majd eltűnik. Megért a csendhez.*

Az **Európai Unió** szeptember 22-re **autómentes világnapot** hirdetett meg még negyed századdal ezelőtt. Az esemény célja, hogy felhívja a figyelmet a motorizáció és az elavult közlekedésszervezés által okozott súlyos környezeti és egészségügyi problémákra. Igaz ugyan, hogy egyre inkább haladunk a helyileg kisebb szennyezést okozó elektromos meg hibrid autók korszaka felé, de magát az autó környezetszennyező hatását kellene korlátozni. Azzal is, hogy minél többen lecserélnék, amikor csak lehet, az autót (kelet-ázsiai minta szerint) kerékpárra, akár – nem motormeghajtású – rollerre.

A csillagászati őszi szeptember 23-án kezdődik. A Nap látványos útja a Baktérítő felé távolodik az Egyenlítőtől, sugarai egyre laposabb szöveget zárnak be a földtengellyel. Ezért az északi féltekén rövidülnek és hűlnek a nappalok. A meteorológiai őszi Európában már szeptember elején beköszönt. A régi kelták és a kínaiak viszont már augusztus elején megülték az őszi kezdőünnepét, náluk az őszi nap-éj egyenlőség napja az évszak zenitje, annak eszmei közepét foglalta el. A kínai naptárban például az őszi augusztus 7-én kezdődik, és november 6-ig tart, s az őszpont az évszakot majdnem pontosan kétszer másfél holdhónapra, 46, illetve 44 napra osztja. A kínai és japán őszi a krizantémünnepek aranyozzák be. Ez a virág, melyet Európa csak a XVIII. század végén ismert meg, a japánok és kínaiak „őszi rózsája” volt.

230 évvel ezelőtt, 1793. szeptember 23-án született **Raf-felsberger Ferenc** térképész, kartográfus. 1820-ban lépett a bécsi postahivatal szolgálatába. Postatárszként végigutazta egész Európát, postatérképeket készített. Új technológiát talált fel a térképek sokszorosításához: a tipometriát, amelynek lényege, hogy a hegyek, vizek, utak jeleit kisebb darabokból, elemekből állítják össze a szedésnél. Eljárását szabadalmaztatta, és Bécsben külön intézet alakult az új módszer alkalmazására. Jelentős munkái: Európa, Kis-Ázsia és Észak-Afrika általános térképe, valamint a **Monarchia hatékony általános földrajzi lexikona**. Tucatnyi magyar vonatkozású térképet is készített.

A szűz havát szeptember 24-ével a **mérleg hava** követi a sorban. A hónap ura, a Mérleg jegy már régen nem fedi a hasonló nevű csillagképet, mindazonáltal az utóbbi ma is az őszi nap-éj egyenlőséget követő hónapot szolgálja jelképeivel. A szóban forgó csillagkép (latin **Libra**) halvány, jelentéktelen négyes, viszonylag későn, az Kr. e. utolsó századokban lett önálló csillagzatként az állatöv része. A görögök korábban a **Skorpió csapjainak** nevezték. A Mérleg képe – kétkarú eszközről lévén szó, amellyel serpenyőit egyensúlyba hozva mérnek – az őszi nap-éj egyenlőséget, a világosság és a sötétség egyensúlyát jelképezi. Előszeretettel ábrázolták a szomszédos Szűz kezében a **kozmoszrend, igazságszolgáltatás szimbólumaként**, de tarthatta férfialak is: **Mokhosz** például, a súlyok mondabeli feltalálója, vagy **Héphaisztosz**, akit a Mérleg készítőjének hittek, és olümposzi védnökének tettek meg. A rómaiak a naptárújító **Julius Caesar** alakjával társították, a hízelgő **Vergilius** viszont a rendteremtő **Augustus** égi képmásának tette meg a Mérleg tartóját, a császár ugyanis épp szeptember 23-án született.

Az égi kitekintő után most néhány strófa erejéig – **Kormos István Szeptemberében** járunk – szemléljük meg az őszi világot a mező ciripelő hada, a tücskök szemszögéből:

*Gyászol három hangyaboly,
cincognak a tücskök,
kék ködnek nézik az eget,
zöld ködnek a füstöt.
Szaladnak a füvekhez,
elszáll a fű délre,
kukoricaszőlő lobog
üszög feketéje.
Boglyaszállás fölrepül,
a fák messze üsznek,
tücsökcirr ördögsekéren
panaszol az útnak.
Megadják mind magukat,
sárgöröngyre ülnek,
sírnak-rinak s kis öklükkel
gyöngyönnyet törülnek.*

Szeptember 24. a **fehér kendő napja**. Az ősi Grúziában a férfiak befejezték a háborúskodást, ha a nők közéjük dobták fehér kendőjüket. 1993 szeptemberében **Sziko Dolidze** grúz filmrendező felhívással fordult az asszonyokhoz: a nők a maguk eszközeivel vegyék fel a küzdelmet a háború ellen. A felhívásra több ezer nő vonult ki fehér kendőben, így lett e nap a fehér kendő, a megbékélés napja. Ábránd csupán, de jó lenne, ha Ukrajnában is, Örményországban is hatásos lenne az idén a nemzetközi fehér kendő napja.

Két csónak megtér a csendhez

A távoli tájkról térjünk vissza a Kárpát-medencébe!
„Egy hegylanc közepén keresztültörve tetejéről talapjáig,
négy mérföldnyi messzeségben; kétoldalt hatszáz lábtól háromezerig emelkedő magas, egyenes sziklafalak, közepett az óvilág óriás folyama, az Ister: a Duna.

A ránehezülő víztömeg törte-e magának e kaput, vagy a föld alatti tűz repeszté kétfelé a hegylancot? Neptun alkotta-e ezt, vagy Volcán? Vagy ketten együtt? A mű Istené! Ahhoz hasonlót még a mai istenutánczó kor vaskezü emberei sem bírnak alkotni.

Az egyik isten keze nyomait hirdetik a Fruska Gora hegy tetején elszórt tengercsigák kövületei, a Veterani-barlang ásatag tengerlakó saurusai; a másik istenről beszélnek a bazaltok a Piatra Detonátán; a harmadikat, a vaskezü embert hirdeti a sziklába vágott hosszú padmalypart, egy országút, melynek boltzata is van; az óriási kőhid oszlopmaradványai, az emléktábla a szikla oldalába domborműként vésvé, s a meder közepébe vágott százlábnyi széles csatorna, melyen nagyobb hajók járhatnak” – így írta le a Vaskaput **Jókai Mór Az arany emberben**.

127 évvel ezelőtt, 1896. szeptember 27-én nyitották meg ünnepélyes keretek között a **Vaskapu** csatornát. Aztán 1964–72 között megépítették a vaskapui duzzasztógátat – a legnagyobb völgyzáró gátat a Dunán, s víz alá került a régi Orsova, Ada-Kaleh, s velük együtt egy világ süllyedt örökre a Duna habjaiba.

Mikor e sorokat írni kezdtem, kedves Olvasóm, még

*Zöldellő az erdő,
üde zöld a táj,
mosolyog a felhő,
minden csupa báj.
Zöld mezőben játszik
a nyúl meg az őz,
semmiből se látszik,
hogyan közelg az ősz.*

*Lent a faluvégén
golyafészkek áll.
Ott kering az égen
fent a golyapár...
En is így kószálok
a kék ég alatt,
míg majd hazaszállok,
s minden itt marad.*

*Van még sok barátom;
– lombos a faág...
Kisfiamat látom;
– nyílik a virág,
Örömünk se szűnik,
csak az óra jár,
s szemünkbe se tűnik,
hogyan múlik a nyár.*

Hanem míg megjelennek e sorok – hívom segítségül **Nyár utolján Mike Károlyt** – tán már

*Elsárgul a zöld is,
elhull a virág,
elmúlik e Föld is,
el ez a világ.
Fárad már lábam;
– jó a lombozás(...)*

Maradok kiváló tisztelettel.

Kelt 2023-ban, a csillagászati őszi kezdetén

Épített örökségünk

Bethleni Bethlen Farkas reneszánsz kastélya

Bonyha – vagy Szászonyha – Marosvásárhelytől harminc, Dicsőszentmártontól szűk húsz kilométerre, a Kis-Küküllő bal partján, a Jövedicsi- és a Kundipatak torkolata közelében fekszik. Neve ősi magyar személynévből ered, valószínűleg első birtokosáról nevezték el. Már Anonymus is említi mint Szent István-kori falut. Először 1291-ben Bahna alakban fordult elő. 1330-ban már egyházas hely, várkastélyát először 1495-ben említik. A Bethlen család kedvenc tartózkodási helye volt, 1545-ben Bethlen Farkas alakította át. 1709-ben Acton tábornok ide menekült a kurucok elől, akik ostrommal foglalták el. A település református templomát a 15. század elején építették. A 16. századi Bethlen-kastély omladozó falainak egy részét a lakosság lebontotta.

Bonyha, a Bethlen-kastély

Nagy-Bodó Tibor

Anonymus írja: „...az erdőntúli földet Tétyény ivadéka egészen Szent István király idejéig birtokolta; sőt tovább is birtokolta volna, ha a kisebb Gyula – Zsombor fia – a két fiával, Bolyával és Bonyhával együtt hajlandó lett volna a kereszténységre térni...”

Bonyha neve 1291-ben tűnik fel

A település neve az oklevelekben csak III. Endre király uralkodása idején, 1291-ben tűnik fel, az erdélyi káptalan előtt Filipe fia, Jakab Bonyha nevű birtokát – *Possessionem Suam Bahna Vocatam* – Küküllő vármegyében a Tomaj nembeli Dénesnek, a Losonczy-Bánffyok őseinek adományozta.

A gyulafehérvári káptalan 1319-ben azt bizonyította, hogy Tamás mester székely ispán, Dénes nádor unokája tiltakozott az ellen, hogy Illés mester Bonyhát Miklós kecskési várnagynak eladja. Bonyha már az 1330-as évek elején egyházas hely volt, parokiális egyházát 1490-ben Szent Mihály arkangyal tiszteletére szentelték fel.

Mátyás király a birtokot udvari katonájának adományozta

Kiss Gábor *Erdélyi várak, várkastélyok* című könyvéből tudjuk meg, hogy 1465-ben Losonczy-Bánffy Dezső fia, idősebb László szentmiklósi jószágát, a hozzá tartozó Bonyha faluval együtt kétszáz forintért elzálogosította Szentiván Ferencnek.

Az erdélyi lázadásban való részvétel miatt Losonczy Dezső fiainak birtokait – Bonyha mezővárost is – Mátyás király elvette, és hívének, udvari katonájának, nádasdi Ongor (Ungor) Jánosnak és testvéreinek adományozta.

A várkastélyt első ízben abban az 1495-ben kelt oklevélben említik. Szapolyai István nádor előtt Losonczy-Bánffy Dezső fiai, János és Imre, valamint Bethlen Márk fia, Miklós örökösödési szerződést kötöttek, miszerint haláluk esetén birtokaik, köztük az Újvár várához tartozó castella Bohnya vocata, a túlélőkre száll. Ennek értelmében 1501-ben Bethlen Miklós kezére jutott.

A Bethlen család Bonyhán két kastélyt építtetett. A régi, az 1545-ös ma is áll, míg a 17. századit, az újat az 1930-as években a család lebontatta.

A régi kastély a Dicsőszentmártonból Balavásár felé vezető aszfaltozott út bal oldalán

van, a Kund-pataka egyik íve által határolt park közepén. Sokáig gazdasági udvar volt.

Keresztes Gyula a *Maros megyei kastélyok és udvarházak* című könyvében ír arról, hogy a kastély alapkövét 1545-ben bethleni Bethlen Farkas helyezte el. Reneszánsz stílusban épült, ugyancsak Farkas nevű leszármazottja 1860-ban a kastély középső részét az angol gótika modorában alakította át.

A Bethlen család falvai

Bonyha, falvaival együtt – Bernád, Kund, Dányán, Gógán, Lepend – 1501-től a Bethlen család birtokába jutott, amely a század közepétől kezdett el építkezni.

A fent említett szerző munkájából tudjuk meg, hogy a régi kastély egyemeletes épület, középső része mindkét oldalán egy-egy épületszárnynyúlvánnyal délkeleti, illetve délnyugati irányban.

Az utóbbi épületszárnyhoz kapcsolódik egy nyolcszög alaprajzú sarokbástya, mely építészeti kialakításánál fogva régebbi épületrész lehet. Szakmai vélemény szerint a 17. századi átalakítás azt az épületet nem érintette.

A kastély legelső épületét tehát Bethlen Farkas (1505–1552) építtette, alapjait 1545-ben helyezték el.

Az alapkövetételről egy feliratos kőtábla emlékezik meg, mely a mai kastély földszintjén található.

Az akkori kastély kinézetéről semmit nem tudni, azonban egy 1711-es inventárium alap-

ján egy kőből faragott keretekkel díszített emeletes reneszánsz palotaként képzelhetjük el.

A fényképek és rajzok arról tanúskodnak, hogy a nagyobbik kastélyt alaposan átalakították a 18. század második felében.

A kaputorony késő barokk jellegű törtetöt, az északi és keleti sarokpavilon jellegzetesen barokk tetőformát kapott.

Az Erdélyi Magyar Elektronikus Könyvtár közlése szerint a saroktoronyok rízalitja háromszög oromzatban végződik, és ahogy az ma is látható a kastélyhoz épült északi pavilon timpanonjában, középen egy kör alakú dísz van, melyet kétfelől lehulló girland övez. Források hiányában azonban ezeknek az átépítéseknek a korát nem tudjuk meghatározni.

Erődítményjellege mára eltűnt

Az 1948-as államosítás után a kastély gyorsan romlásnak indult. Erődítményjellege mára eltűnt, erődített falainak, saroktoronyainak anyagát a környékbeliek hordták szét építkezésekhez.

A kommunizmus idején a kastélyban közintézmények működtek.

Ez időben a kastély renoválásakor eltávolították a külső díszítőelemeket, a csúcsíves frízort és a kettős családi címet.

Az Adatbank közli: az 1989-es rendszerváltást követően a kastély állapota folyamatosan romlott.

2008-ban Bethlen Fruzsínának, ifj. Bethlen Ádám lányának sikerült visszaszereznie az épületet, az ingóságokat elszállíttatta, az épületet a református egyházkerületnek ajándékozta. 2011-ben a kastély új tetőzetet kapott, és a nyílásokat gipszkartonnal fedték be.

A kastély belsejében két feliratos kőtábla található, melyek az építés fázisait jelölik. A főbejárattal szemben, a földszinti nagyterembe nyíló ajtó felett látható az 1545-ös dátummal ellátott köfelirat.

Szövege:
SPECTABILIS AC
MAGNI:/FIC[us] HEROS, VOLFGAN:/GUS de BETHLEN, SERENISS[im]AE ISABEL-LAE/ REGINAE CONSILIARI[us]/ PRIMA FUNDAME[n]TA HUIUS AEDIFICII/ JECIT. CIRCA ANNUM/ D[omi]NI, 1545.

Gróf Bethlen Ádám kastélya

Az emeletre kétkarú, kovácsoltvas korlátú lépcső vezet.

A lépcsőház emeleti teréből nyílik a díszterem, melynek ajtaja felett kapott helyet az 1719-es, díszesen kiképzett feliratos kőtábla.

Szövege:
VOLFGANGUS PRIMUM POSUIT FUNDAM(e)N(t)A B E T H L E N / CONSILI(ar)I(u)S CUIUS DACOS ISABELLA REGEBAT/ ERIGIT AT MUROS E MOENIA FIRMAT ALEXIUS/ FILIUS HUNC SECUTUR D E (c) O R A T I Q (v e) CORON(am)E(antum) MOLEM. ANNO DOMINI MDCCXIX DI(e) XXV A(ugusti).

A díszterem neoreneszánsz stílusú, kétfelnyíló ajtókkal van ellátva, mennyezete profilozott lécekből kazettásan van kialakítva.

Az oldalfalakat vállmagasságig faburkolat borítja, felette szintén neoreneszánsz konzolos párkány fut végig. Az épület földszintjén a termek boltozottak, míg az emeleten síkmennyezetűek.

Dr. Kálmán Attila tanár, történész kiegészítése:

Az államosítás után az állami gazdaság raktára, majd több éven keresztül a polgármesteri hivatal működött az épületben.

Értesüléseink szerint 2006-ban kapta vissza a család képviselője, gr. Bethlen Fruzsina, és továbbadta az Erdélyi Református Egyházkerületnek. Az Erdélyi Református Egyházkerület Nőszövetsége 2013-ban vette kezelésbe.

Több éven keresztül szerveztek itt családi napokat. 2020-ban az egyházkerület megkezdte az épület restaurálását. Egy modern konferenciaközpont és luxusszállodát szeretett volna kialakítani benne.

A szálloda egy újonnan épített épületrészben kapott volna helyet, erre azonban nem kaptak engedélyt az illetékes hatóságoktól. Véleményem szerint örvendetes, hogy erre nem kerül sor.

Persze, értem az illetékesek érvelését, hogy a luxusszálloda nagymértékben segítette volna a műemlék fenntartását, de ez a történelmi környezet tönkretételével valósult volna meg. Úgy gondolom, hogy túl fontos a kastély (ha csak mint árva Bethlen Kata szülőhelyeként tartjuk is számon), hogy egy új épületszárnyal tönkretegyük a környezetét, még akkor is, ha az új épületszárny megfelelő távolságra lett volna.

Izgatottan várjuk a kastély beharangozott megnyitását a közönség számára, és örvendünk, hogy egy újabb erdélyi magyar műemlék menekült meg az enyészettől.

* A rendelkezésünkre bocsátott dokumentációért köszönet Keresztes Pál mérnöknek és Keresztes Géza műépítésznek, műemlékvédelmi szakmérnöknek. A régi és a mai képeket Demján László műemlékvédő építész a gyűjteményéből bocsátotta rendelkezésünkre. Fenti összeállításunkat a lapzárta után beérkezett információkkal még kiegészítjük.

FEHÉR FEKETE

Szerkeszti: Kiss Éva 1068.

Egy népi bölcsességet idézünk a fősorokban.

	1	FOHÁSZ	SÉRTETLEN BERN FOLYÓJA	TÖRÖK TISZT (RÉG)	TE (NÉMET)	SZÉP VITÉZ
	K					L
		MOST VAN MEZ		PIRAMIS GYÓTRELEM		
LEHULLT LOMB-RÉTEG	2	SOKSZÍNŰ OLASZ HEGEDŰ-KÉSZÍTŐ			IGEKÉPZŐ METSZŐ EGYENES	
		TOJÁS (NÉMET) A RÁDIUM VEGYJELE		SAPIENTI ... (BÖLCSNEK ELÉG) CSERMELY		
ARAB URALKODÓI CIM			SZEMLÉL ÚJSÁGCIKK-SOROZAT		MAGYAR AUTÓJEL GERMÁNÍUM VEGYJELE	
FED, BORÍT			MONDA SZOLGÁLTATOS TANULÓ			
GYŐRI SPORTKLUB		SÓHAJ VÉREDÉNY		... TOLSZTOJ (OROSZ ÍRÓ) PARIPA		
TE ÉS Ő KERESZTŰL		NEM EGYÉVI NÖVÉNY ... KEZDVE (AZÓTA)			SPANYOL AUTÓJEL PÁGER ... (SZÍNÉSZ)	
		TERMÉST KASZÁLÓ ZOKOG			AZ ARGON VEGYJELE AC ... (OLSPORTKLUB)	
KÁRT OKOZ		MAGAD ÜRES TÉR!		A MANGÁN VEGYJELE BENT SZABI		NŐI NÉV (DEC. 22.)
TÖMÍTŐ-ANYAG ... FAIR LADY (MUSICAL)			ROSTA ARAB FÉRFINEV			
		IDÓMÉRŐ OROSZ RENDEZŐ		... ALDA (SZÍNÉSZ) PALINDROM FÉRFINEV		
AZ EGYIK OLDAL		VASALATLAN LÓVASI ISME		40 RABLÓ BABÁJA! ERŐSEBB A KIRÁLYNÁL		
RANGJELZŐ ELÓTAG		MITOLÓGIAI ÓRIÁS ÁRADI			KILO (RÖV.) IGEVÉGZŐ-DÉS LEHET	
		ÁRATLAN TÁRS! A KÁLIUM VEGYJELE			FIÓK TARTALMA! A JÓD VEGYJELE	
CSEH AUTÓ-MÁRKA	I					L. N. J.

PÁLYÁZATI REJTVÉNY

SZEPTEMBERI ÉVFORDULÓK (1.)

	1	2	3	4	5	Z	6	7	8	R
	9					10	10			
11	12	13	14	15		16		17		18
19					20		21		22	W
23				24		25		26		27
28				29		30		31		
32			33			34				35
36		37			38		39		40	41
R		42		43		44		45		46
47	48				49				50	
A	51				Y	52			S	Y

VÍZSZINTES: 1. Bencés szerzetes, meteorológus, MTA-tag, 200 éve született (Guidó). 7. USA-beli operaszerző, 125 éve született (George). 9. J. Wayne filmje. 10. Mű (latin). 11. Jezsuita fizikus, 250 éve hunyt el (Antal). 16. Rigid. 18. A rádium vegyjele. 19. Clunyi apát volt. 20. Az arany vegyjele. 21. Maros-parti város. 23. Királyi ülőhely. 24. Üres bőrönd! 25. Költői sóhaj. 26. Műszaki író, kutató, 150 éve született (Béla). 28. Értésülés. 29. A madarak kicsinye. 31. Keserű orvosság. 32. Menj! (olasz). 33. Bellini operája. 34. Római 101. 36. Verdi operája. 38. Ilyen szék is van. 40. Kerti munkaeszköz. 42. Pókszerű kis ízeltlábú. 44. Orosz író (Jurij). 46. Az alumínium vegyjele. 47. Gördül. 49. Finn-svéd sziget. 50. Menyasszony. 51. Francia író, költő, 150 éve született (Alfred). 52. Amerikai orvos, Nobel-díjas, 100 éve született (Daniel, Carleton).

FÜGGŐLEGES: 1. Nagy ragadozó madár. 2. Római 150. 3. Égéstermék. 4. Ama párja. 5. Idegen női név. 6. Középkori „torna”. 7. Hangtalan gép! 8. O-val toldva pénz lesz. 11. Erdészeti kutató, egyetemi tanár, doktor, 150 éve született (Gyula). 12. Európai tenger. 13. Francia divatcég. 14. Párosan villan. 15. A szén és az oxigén vegyjele. 17. Errefele! 20. Anekdota. 22. Észak-európai állam. 24. Juh. 25. Pára! 27. Te és ő. 29. Olasz író (Dario). 30. Női név (nov. 4.). 31. A szabadba. 32. Vegyész, mikrobiológus, 150 éve született (Oszkár). 33. Természetes állapotú. 34. Hanghiány. 35. Nyelvész, MTA-tag, 175 éve született (Imre). 37. Örlemény. 39. Kenőanyag. 40. Kicsinyítő képző. 41. Sétatér. 43. Klára néma! 45. Dús, de zavart! 48. Most készült. 49. Az ezüst vegyjele. 50. Latin kettős betű.

L. N. J.

A pályázati rejtvényben szereplő helyes megfejtéseket október 7-ig a Népújság címére (Dózsa György u. 9. szám) beküldők közül két személy egy-egy könyvet nyer. A pályázati szelvényt – a pályázat címével együtt – kérjük kivágni és a borítékra ráragasztani.

Petőfi versei

1	2	3	4	O	5	T
6					7	
8			9	10		
11		12				
13				14	15	
		16	17			18
19					20	

VÍZSZINTES:

1. Petőfi verse. 6. Népes ázsiai állam. 7. A tetejére. 8. A nóta vége! 9. Hosszú autóverseny. 11. Ismert, tudott. 13. Temetési lakoma. 14. Szibériai folyam. 16. Ártó szellem. 19. Egyetemi tagozat. 20. Tüzel.

FÜGGŐLEGES:

1. Tanítás. 2. Könyvet megjelentető. 3. Bankbetét! 4. Kézze! fog. 5. Orvosi szak (röv.). 10. Elemi parány. 12. Tejtermék. 15. Rag, a -ból párja. 17. Hasítóeszköz. 18. A szépnem.

VÍZSZINTES:

1. Petőfi verse. 6. ... Vegas, nevadai város. 7. Elme. 8. Mosópormárka. 10. Ásványi fűszer. 11. Bajból kiszabadít. 13. Muzsika. 14. Német kikötőváros. 16. Szikladarab. 18. Névelő. 19. Vigyáz valamire.

FÜGGŐLEGES:

1. USA-tagállam. 2. Szőlőtámasz. 3. Nagyon régi. 4. Januárban. 5. Továbbá. 9. Magasan tartó. 12. Az ő számára. 13. Beszeg! 15. Lekvár. 17. Szelíd vad.

L. N. J.

A SZEPTEMBERI ÉVFORDULÓK (1.)

című pályázat nyertesei:

Mohay Enikő,

Marosvásárhely, Kornisa sétány

Moldován Borbála,

Marosvásárhely, L. Rebreanu u.

A pályázati rejtvény megfejtése:

HUDOVERNIG; CSÁNYI; KNALLER; SZABÓKY; PASTINSZKY; CHAROUSEK

Kérjük a nyerteseket, jelentkezzenek a 0265/268-854-es telefonszámon.

Megfejtések a szeptember 15-i számból:

Minirejtvények:

1. Pató Pál úr
2. A táblabíró

Skandi: Az emlékezet az a hely, ahol a halak a legjobban nőnek.

KOBÁK KÖNYVESBOLT

Marosvásárhely,
Győzelem tér
18. szám,
www.bookyard.ro

Gyakornokság mint útkeresés

Álom munkahely kerestetik

Nagy-Bodó Szilárd

A megfelelő pálya és munkahely kiválasztása sosem könnyű. A fiatalok lelki szemei előtt ott lebeg az a kérdés, hogy mi lesz akkor, ha nem a megfelelő utat választják, ha nem olyan az adott feladatkör, amit és ahogyan elképzelték. Bár napjainkban váltani egyszerű, sőt már-már divatos, sokan tartanak a változástól, félnek attól, hogy a következő talán még rosszabb lesz. Így, érthető módon, arra törekednek, hogy kerüljék el az esetleges tévedéseket, erre pedig van egy nagyon jó lehetőség, amivel egyre többen kezdenek el élni: a gyakornokság.

Vincze Loránt európai parlamenti képviselő is azon a véleményen van, hogy Romániában egyre többen vesznek részt különféle gyakornoki programokon, sőt az európai uniós átlaghoz viszonyítva is mintegy 15-20%-kal magasabb a gyakornokok aránya. A széles érdeklődés annak is betudható, hogy a hazai felsőoktatás elég elméletközpontú, és a diákok már alig várják, hogy gyakorlatba ültessék mindazt a tudást, amit megszereztek, vélekedett lapunknak a politikus. De nemcsak a belföldi gyakornokság iránt magas az igény, hanem a külföldi lehetőségek felé is

azt is elárulta, hogy 900–1500 euró közötti havi nettó jövedelemre lehet számítani.

A képviselők esetében kitétel, hogy legalább 6 hétre kell fogadják a gyakornokokat, viszont az ott töltött idő nem lehet három hónapnál hosszabb. Az európai parlamenti képviselő elismerte, hogy a diákok általában a legrövidebb időszakot szokták választani, hiszen egyetem mellett mennek ki, és sietnek vissza, hogy folytassák a tanulmányaikat, viszont arra is volt példa, hogy valaki több hónapig volt kint.

A statisztikák ezekkel kapcsolatban azt mutatják, hogy aki beválik, aki jó munkát végzett hosszabb ideig, az számíthat arra, hogy alkalmazni fogjuk – emelte ki Vincze. Évente egy képviselő mellett átlagosan nyolc fiatal gyakornok fordul meg, ami, ha a mandátum egészét vesszük, akkor egy kimondottan szép szám. A mostani 5 év során kiesést jelentett a koronavírus-járvány, de bízunk benne, hogy ilyen többit nem kell megtagasztalnunk, és teljes kapacitás mellett tudjuk fogadni a gyakornokokat a következő mandátumtól is; nekem feltett szándékom, hogy folytatam a programot, ha sikeresen szerepelek a jövő évi EP-választásokon – húzta alá a képviselő.

András-Nagy Róbert, a sepsiszentgyörgyi kórház igazgatója

Forrás: Seps Tabakó fesztivál

kacsingatnak a fiatalok, ebben a kérdésben is az EU-s átlag fölött vagyunk. Ebből lehet arra következtetni, hogy a fiatalok egyrészt beszélnek idegen nyelven, másrészt bátrak, ami jól jel, mert a gyakornokság során olyan tapasztalatot lehet szerezni, ami később egészen biztosan kamatoztatható lesz, nyomatékosította Vincze Loránt. A képviselő kiemelte, hogy külföldön olyan készségeket lehet elsajátítani, amelyekre itthon szükség van, és amelyek pluszértéket jelentenek.

– Magam is úgy választom ki a gyakornokaimat az Európai Parlamentbe, hogy hazatérve a megszerzett tudást fordítsák a közösségük hasznára – hangsúlyozta a politikus.

Azon fiatalok aránya, akik gyakornokként kezdenek el tevékenykedni egy vállalatnál, és a későbbiekben ott helyezkednek el, 40% fölött van, ami azt is jelenti, hogy ez lehet az egyik legjobb belépőkártya.

A brüsszeli gyakornokság kapcsán Vincze Loránt elmondta, hogy az összes lehetőséget hivatalosan meghirdetik, az idő elég hosszú, hogy az érdeklődőknek legyen lehetőségük beszerezni azt az – egyébként nem vaskos – iratcsomót, ami szükséges a jelentkezéshez. A támasztott követelmények nem magasak, legtöbbször mindössze annyit kérnek, hogy a jelentkező nagykorú legyen – felső korhatárt ritkán szabnak –, és rendelkezzen egyetemi végzettséggel, vagy éppen legyen hallgatója egy felsőoktatási intézménynek. Azok, akik érdeklődnek a lehetőség iránt, kövessék figyelemmel az Európai Unió különböző intézményeinek a honlapjait, hiszen itt teszik közzé az újabb lehetőségeket, ezenkívül a képviselőknek is lehetőségük van arra, hogy gyakornokokat fogadjanak. Kiemelendő, hogy az EU-s gyakornoki programok esetében fizetést is kapnak azok, akik végül felvett nyerne, hangsúlyozta Vincze Loránt, és

– A gyakornokság nemcsak a politikában, hanem az egészségügyben is előnyt jelent – mondta András-Nagy Róbert, a sepsiszentgyörgyi kórház igazgatója. Véleménye szerint az egészségügyi alkalmazottak esetében megfigyelhető hatalmas elméleti tudás mellett még nagyobb jelentősége van annak, hogy miként tudnak elvégezni különféle beavatkozásokat. Fontos kérdés az is, hogy a fiataloknak milyen információik vannak arról

Constantinovits Milán, a Mathias Corvinus Collegium szakmai főigazgató-helyettese

Forrás: Seps Tabakó fesztivál

Vincze Loránt európai parlamenti képviselő

Forrás: Seps Tabakó fesztivál

a területéről, amit választani szeretnének, ezen kérdések megválaszolására is egy jó lehetőség a gyakornokság, hiszen mindenki a saját szemével láthatja, hogy az orvosi hivatástudaton túl képes-e ellátni a feladatait, vagy el tudná-e képzelni az adott egészségügyi ágazatban a pályáját, emelte ki a kórházigazgató.

– Azt tapasztaljuk, hogy ezekre a programokra évről évre nagyobb a kereslet, és mi magunk is úgy alakítjuk ezeket, hogy rálátást biztosítsunk a szakma pozitív és a negatív oldalára – hangsúlyozta András-Nagy Róbert. Az orvosok esetében kiemelten fontos, hogy tudják, hogy mit választanak, hiszen a váltás az ő esetükben egy különösen hosszú folyamat. Viszont, ha valaki váltani szeretne, megteheti, és egyes helyzetekben arra is van lehetőség, hogy a hat év egyetem és az átlagosan 5 évi rezidenciátus alatt felhalmozott tudást szintén az egészségügyi szektorban hasznosítsa akár mint kórházigazgató vagy szaktanácsadó.

András-Nagy Róbert kitért a mesterséges intelligenciára (AI) is. Ugyan sokan azt mondják, hogy fölösleges elmenni gyakorlatra, hiszen az AI hamarosan átveszi az uralmat, és nem lesz szükség emberi munkaerőre, a szakember szerint korántsem ilyen sötét a helyzet. Egyrészt még közel sincs körvonalazódva, hogy mire lesz képes a mesterséges intelligencia, másrészt emberekre mindig szükség lesz, különösen az orvoslás terén, még akkor is, ha már most borítékolható, hogy az új technológia változásokat fog hozni. Szinte biztosan lehet állítani azt, hogy egyes területek meg fognak szűnni, másokkal

lesznek összevonva, vagy le fog csökkenni a személyzet, ez így lesz az egészségügyi szektorban is minden bizonnyal, mondta a kórházigazgató. Meglátása szerint a családorvosi és egyes belgyógyászati szakok lesznek kivétel. Ezekre a változásokra viszont egy egyetem nem tud felkészülni, így az illető munkavállaló majd élesben kell megtagasztalja, hogy mit hoz a mesterséges intelligencia. Azonban mindezek ellenére sem kell félni az AI-tól, hiszen azért lett kitalálva, és azért fejlesztik, hogy segítse az emberek munkáját, orvosi téren gondolkodva egy radiológus vagy egy imagisztikus munkáját nagyban segíti egy olyan szoftver, amely képes lesz egy pontosabb diagnózist adni – nyomatékosította András-Nagy Róbert.

Tehát a gyakornokság segít abban, hogy meggyőződjünk arról, hogy tetszik-e nekünk az a szakma, amelyet elképzeltünk magunknak. Viszont az a kérdés, hogy miként lehet szűkíteni a kört, hogyan lehet megtalálni azt a területet, amely számunkra a leginkább vonzó, még mindig adott. Constantinovits Milán, a Mathias Corvinus Collegium szakmai főigazgató-helyettese szerint az lehet a legjobb választás, ha valamit el tudunk kezdeni hobbiként, és később azon a területen jutunk el a professzionális szintig, illetve azzal a munkával tudjuk megteremteni az egzisztenciánkat. Viszont ez az eshetőség is csak akkor képes működni, hogyha nem alakul ki a kiegészítés és a munkaútdor. A szakember szerint az egy nagyon jó jelzés lehet, hogy amikor felbredünk, milyen gondolatok cikáznak a fejünkben, képesek vagyunk-e szeretettel gondolni arra a tevékenységre, amely előttünk áll vagy sem. Ha a válasz igen, akkor jó helyen vagyunk! Szem előtt kell tartani azt is, hogy rossz napjai mindenkinek vannak, ilyenkor nincs kedve dolgozni, legszívesebben otthagyná az egészet, viszont ha ezek csak néha vannak jelen, az még a hibahatáron belül van – tette hozzá az MCC szakmai főigazgató-helyettese.

Bármennyire is szeretjük azt a munkát, amit végzünk, néha szükségünk lehet változásra, ilyenkor jól jön egy pszichológus vagy egy karrier tanácsadó, akiknek az együttműködésével meg lehet határozni a változás vagy a változtatás irányát – mondta Constantinovits Milán. Ahhoz, hogy boldogok legyünk egy területen, fontos, hogy szeressük azt, amit csinálunk, hogy értsünk is hozzá, illetve, hogy a tevékenységünkkel tudjunk érteket teremteni.

A szakember arról is beszélt a Népújságnak, hogy a Z generációs fiatalok esetében sokszor lehet azt érezni, hogy vannak álmok és tervek, viszont ezekhez nincs meg a megfelelő tudatosság azzal kapcsolatban, hogy milyen úton lehet elérni ezeket az álmokat. Persze álmodni kell, viszont ezen egy idő után át kell lépni a megvalósítás fázisába, amikor felmérjük azt, hogy az eléréshez milyen tudásra, önfejlesztésre és partnerekre van szükség.

Szétesett az Arena

Bálint Zsombor

Lejátszotta első mérkőzését a női kézilabda A osztály új idényében az Arena női kézilabdacsapata, s azonnal választ kaptunk arra a kérdésre is, hogy miért nem jelent meg a marosvásárhelyi csapat az első fordulóban Déván. A tordai Liviu Rebreanu Főgimnázium elleni mérkőzésre ugyanis csere-mezőjátékos nélkül lépett pályára a csapat, az előző héten vélhetően még ennyien sem voltak. Eltűnt a keretből a tapasztaltak számító irányító, Bărăbaș, valamint Márton, Moldován, Pasc és Samson is, Gál Annát pedig térdkeresztszalag-szakadással műtötték. Az ő neve szerepelt ugyan a jegyzőkönyvben, de csak azért, hogy még egy név legyen a listán.

Ilyen körülmények között a 16 játékost felvonultató Torda elleni mérkőzésen esélye sem volt a házigazda csapatnak. Már a 8. percben 7-1-re vezetett a vendég együttes, és utóbb sem sikerült szorosabbra

fűzni az eredményt, ellenkezőleg. Egy olyan ellenféltől, amellyel szoros mérkőzéseket vívott az előző idényben, most nagyarányú, megkérdőjelezhetetlen vereséget szenvedett, és, sajnos, azt kell megállapítanunk, hogy szó sincs a megígért fejlődésről, arról, hogy talán egy-két év múlva a feljutásért

küzdjön a csapat, örüljünk annak, ha az idén nem végez az utolsó helyen – ha egyáltalán befejezi a bajnokságot.

Vasárnap Kolozsváron az U várja az Arenát, amelynek újabb lehetősége a meg nem jelenésre nincs, az ugyanis a kizárással lenne egyenértékű.

Eredményjelző

Női kézilabda A osztály, C csoport, 2. forduló: Marosvásárhelyi Arena – Tordai Liviu Rebreanu Főgimnázium 23-40, Nagyváradí CSU – Dévai CSM 16-26, Resicabányai CSU – Temesvári CSU 28-28. A Kolozsvári U állt. Az előző fordulóból: Tordai Liviu Rebreanu Főgimnázium – Kolozsvári U 31-30.

Jegyzőkönyv

Női kézilabda A osztály, C csoport, 2. forduló: Marosvásárhelyi Arena – Tordai Liviu Rebreanu Főgimnázium 23-40 (11-19). Marosvásárhely, Simon László Sportsarnok. Vezette: Dan Pavel (Zilah), Radu Pentea (Zilah). Arena: Szász, Jitaru – Ördög Sz. 11 gól, Ţifui 4, Havasi 3, Vlad 2, Adam 2, Ördög A. 1. Torda: Suci, Gălăţanu – Damian 11, Niţă 6, Mózes 5, Duşa 4, Vintilă 3, Scutaru 3, Toader 3, Apostu 2, German 1, Dascălu 1, Postelnicu 1, Soltuz.

Gólgazdag meccsen győzte le a Bayern München a Manchester Unitedet

A Bayern München 4-3-ra legyőzte a vendég Manchester Unitedet szerdán a labdarúgó Bajnokok Ligája csoportkörének első fordulójában.

A vezetőedző Thomas Tuchel eltiltása miatt a másodedző Löw Zsolt irányította hazaiak a 28. percben Leroy Sané nem túl jó lövésével szereztek vezetést, amit André Onana bevédett, majd pár perccel később, Jamal Musiala megindulása után Serge Gnabry talált be közelről.

A fordulás után a vendégcsapat a nyáron szerződöt Rasmus Höjlund első manchesteri góljával gyorsan szépített, de pár perccel később a Christian Eriksen kezzezéséért megítélt büntetéből Harry Kane hamar visszaállította a kétgólos különbséget. A hajrában az MU Casemiro révén kétszer is szépített, de a Bayern Mathys Tel találatának is köszönhetően sorozatban 20. alkalommal is győzelemmel kezdte a BL-csoportkört, ami rekord.

A játéknap többi mérkőzésén a tavasszal döntős Internazionale 1-1-es döntetlenre végzett a Real Sociedad vendégeként, a BL-be hat év után visszatérő Arsenal odahaza simán legyőzte a PSV Eindhoven.

Az Európa-ligában címvédő és hétszeres győztes Sevilla hazai pályán 1-1-et játszott a Lensszel, az olasz bajnok Napoli egy hajrában esett öngóllal kerekedett vendéglátója, a Braga fölé. A 21 évvel és 183 nappal a BL-történelem legalacsonyabb átlagéletkorú csapatával kiálló Salzburg közel 80 percet emberelőnyben játszva nyert a Benfica vendégeként.

Eredményjelző

Labdarúgó Bajnokok Ligája, csoportkör, 1. forduló:

* A csoport: Bayern München (német) – Manchester United (angol) 4-3, Galatasaray (török) – FC Koppenhága (dán) 2-2;
* B csoport: Sevilla (spanyol) – RC Lens (francia) 1-1, Arsenal (angol) – PSV Eindhoven (holland) 4-0;
* C csoport: SC Braga (portugál) – SSC Napoli (olasz) 1-2, Real Madrid (spanyol) – Union Berlin (német) 1-0;
* D csoport: Real Sociedad (spanyol) – Internazionale (olasz) 1-1, Benfica (portugál) – FC Salzburg (osztrák) 0-2.

Magyar arany a birkózó-vb-n

A szabadfogásúak 65 kilogrammos súlycsoportjában szereplő Muszukajev Ismail aranyérmet nyert kedden a belgrádi olimpiai kvalifikációs birkózó-világbajnokságon, miután a lehető legnehezebb ágon szenzációs menetelés-

sel jutott a fináléba. Előbb a kazah Adil Oszpanovot, aztán az olimpiai címvédő japán Otoguro Takutót, majd az orosz Samil Mamedovot verte, az elődöntőben pedig az irániak címvédőjét, Rahman Musza Amuzadhalilit múlta felül. A keddi fináléban a Puerto Ricó-i Sebastian Riverával csapott össze, és fantasztikus birkózással, technikai tussal 11-0-s győzelmet aratott.

A 2019 óta magyar színekben versenyző, kabard származású Muszukajev tavaly Európa-bajnokságot nyert, s eddig két világbajnoki bronzérmet szerzett, most pedig karrierje eddigi legnagyobb sikereként a vb-címet is begyűjtötte.

A 30 éves klasszis a magyar birkózósport 21. vb-győztese és a 31. vb-aranyat szerezte most meg, ami 44 év után a szabadfogású szakág második vb-diadala. Az elsőt Kovács István nyerte 1979-ben.

A magyar színekben versenyző, kabardföldi származású Muszukajev Ismail, miután győzött a Puerto Ricó-i Sebastian Rivera ellen a férfi szabadfogású birkózók 65 kilogrammos súlycsoportjának döntőjében a belgrádi olimpiai kvalifikációs világbajnokságon 2023. szeptember 19-én. Fotó: MTI/Kovács Tamás

Román és magyar futballbajnoki mérkőzések a televízióban

Szeptember 22., péntek:

* 16.00 óra: Sellemberki CSC 1599 – Bodzavásári Gloria (2. liga, 7. forduló)
* 18.00 óra: Universitatea 1948 Craiova – Galaci Suporter Club Oţelul (Szuperliga, 10. forduló)
* 21.00 óra: Bukaresti Dinamo 1948 – Konstancai FCV Farul (Szuperliga, 10. forduló)
* 21.00 óra: Kecskeméti TE – Mezőkövesd Zsóry FC (NB I, 7. forduló)

Szeptember 23., szombat:

* 14.30 óra: FC Voluntari – Jászvásári CSM Politehnica (Szuperliga, 10. forduló)
* 15.30 óra: Puskás Akadémia FC – Paksi FC (NB I, 7. forduló)
* 18.00 óra: Diósgyőri VTK – Debreceni VSC (NB I, 7. forduló)
* 18.45 óra: Botosáni FC – Aradi UTA (Szuperliga, 10. forduló)
* 20.30 óra: Újpest FC – MTK Budapest (NB I, 7. forduló)
* 21.30 óra: Kolozsvári FCU –

CSU Craiova (Szuperliga, 10. forduló)

Szeptember 24., vasárnap:

* 11.30 óra: Dési Unirea – Unirea 04 Slobozia (2. liga, 7. forduló)
* 16.00 óra: Fehérvár FC – Zalaegerszegi TE FC (NB I, 7. forduló)
* 18.15 óra: Petrolul 52 Ploieşti – Nagyszombeni Hermannstadt (Szuperliga, 10. forduló)
* 18.30 óra: Ferencvárosi TC – Kisvárdai Master Good (NB I, 7. forduló)
* 21.00 óra: Sepsiszentgyörgyi Sepsi OSK – Bukaresti FCSB (Szuperliga, 10. forduló)
Szeptember 25., hétfő:
* 18.00 óra: Bukaresti CSA Steaua – CSM Slatina (2. liga, 7. forduló)
* 21.00 óra: Bukaresti Rapid 1923 – Kolozsvári CFR 1907 (Szuperliga, 10. forduló)

A román bajnoki mérkőzéseket a DigiSport, a Prima Sport és az Orange Sport, a magyar NB I-es találkozót az M4 Sport és az M4 Sport+ televízió közvetíti.

A brit kormány öt évvel elhalasztotta a belső égésű motorral felszerelt járművek értékesítési tilalmát

A brit kormány öt évvel elhalasztotta a belső égésű motorral felszerelt új járművek értékesítési tilalmát. Rishi Sunak miniszterelnök szerdán bejelentette: az eddigi 2030 helyett 2035-ig lesz lehetséges dízel- és benzinüzemű autók forgalomba helyezése.

A Downing Streeten tartott beszédében a brit kormányfő közölte: meggyőződése szerint 2030-ban az újonnan eladott gépkocsik „óriási többsége” a kötelező erejű határidő nélkül is elektromos meghajtású lesz, mivel csökkennek az ilyen járművek előállítás költségei, az elektromos autók egyre hosszabb utat tudnak megtenni egy töltéssel, és bővül a töltőhálózat is.

Sunak hangsúlyozta: Nagy-Britanniában már most hatvan másodpercenként vesznek nyilvántartásba egy-egy új elektromos járművet.

A döntést azonban a fogyasztóknak kell meghozniuk, anélkül, hogy a kormány „kemény kézzel” bármire kényszerítené őket, tekintettel arra, hogy az átállás költségei még mindig

magasak, különösen a megélhetési költségek emelkedésével küszködő családok számára – fogalmazott a brit miniszterelnök.

Sunak hozzátette: belső égésű motorral felszerelt használt autót 2035 után is lehet majd értékesíteni Nagy-Britanniában. A határidő már többször változott.

A brit kormány 2017 közepén bejelentette, hogy több évtizedre szóló környezetvédelmi programja keretében 2040-től csak elektromos, illetve hibrid üzemű autók és kisteherautók kerülhetnek forgalomba Nagy-Britanniában.

Három évvel ezelőtt azonban új stratégia készült, amelynek alapján egy évtizeddel korábban, 2030-ban megszűnt volna az új benzin- és dízelüzemű személyautók és furgonok értékesítése, 2035-től pedig hibrid meghajtású járműveket sem lehetett volna forgalomba helyezni.

Rishi Sunak szerdán bejelentett új terve alapján mindazonáltal egységesen 2035 az új határidő.

Ez sem feltétlenül végleges azonban, mivel a legnagyobb brit ellenzéki erő, a Munkáspárt – amely jelenlegi 20 száza-

lékpontos támogatottsági előnyével a jövőre esedékes nagybritannai parlamenti választások esélyese – Sunak szerdai Downing Street-i beszéde után közölte, hogy továbbra is tartja magát a belső égésű motorral működő gépkocsik és furgonok értékesítési tilalmának eredeti, 2030-as határidejéhez.

A jelenlegi konzervatív párti kormány meghirdetett célja, hogy a brit gazdaság 2050-re nettó karbonsemlegessé váljon.

Rishi Sunak szerdai beszédében kijelentette, hogy ez a terv nem változik, és a belső égésű motorral felszerelt járművek későbbre halasztott értékesítési tilalmával is elérhető.

A brit miniszterelnök közölte azt is, hogy a kormány nem tiltja meg a földgáz- és a nyersolaj-kitermelést az újonnan feltárt északi-tengeri lelőhelyeken. Sunak szerint ugyanis ez függővé tenné Nagy-Britanniát „a Vlagyimir Putyin orosz elnökhöz hasonló külföldi diktátoroktól vásárolt drága import-energiától”.

A belső égésű motorokkal felszerelt járművek értékesítési tilalmának elhalasztását egyöntetű iparági bírálat fogadta. (MTI)

FÜLÖP FERENC magánvállalkozó, 30 éves tapasztalattal, SÍRKERETEZÉSI MUNKÁLATOKAT VÁLLAL GARANCIÁVAL mozaikból, gránitból.
Más szolgáltatások: sírlefedés, betűvésés, régi sírhelyek felújítása és tisztítása. Tel. 0744-616-250, 0744-249-414. (20338)

A NORALEX MONUMENTE FUNERARE sírkeretet készít gránitból és mozaikból a legalacsonyabb áron. Tel. 0752-643-455. (20681)

RENDELÉSRE BÚTOROKAT KÉSZÍTEK PAL-ból vagy MDF-ből minden méretben: konyhabútor, hálósobabútor, szekrények nappaliba, beépített gardróbsekrény.
Ajánlott szolgáltatások: pontos mérés, tanácsadás és személyre szabott tervezés, 3D-s látványtervezés, szállítás, bútor-összeszerelés. Tel. 0748-691-858. (67463-I)

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

ADÁSVÉTEL

ELADÓ 2250 m² terület Jedd és Szentivány közt, a főúton. Ugyanott jobbra, az erdő alatt 2x3700 m². Tel. 0745-861-522. (20485-I)

ELADÓ török búza nagyobb mennyiségben, hallókészülék, két hold erdő. Kiadó veteményeskert megmunkálásra. Tel. 0265/314-488. (20390)

VESZEK régi festményeket, antik bútorokat, porcelántárgyakat stb. Tel. 0731-309-733. (20758-I)

ELADÓ 14 ár telek az Erdő utcában. Tel. 0737-508-077. (20676)

BORSZŐLŐ rendelhető Ákosfalván. Tel. 0756-811-553. (mp-I)

KIVÁLÓ minőségű nemesszőlő-bor nagy és kis mennyiségben olcsón eladó. Tel. 0770-954-269. (20798-I)

LAKÁS

ELADÓ háromszobás tömbházlakás az Unirii negyedben, ára 78.000 euró. Tel. 0741-224-592. (20528-I)

GARZONLAKÁS kiadó a Kárpátok sétányon. Tel. 0744-694-380. (20731-I)

ELADÓ 2 szobás, I. emeleti tömbházlakás a Tudorban, az Înfrățirii utcában. Tel. 0745-944-449. (20753-I)

KIADÓ 2 szobás, bútorozott tömbházlakás a Kövesdombon. Tel. 0746-859-722. (20793-I)

ELADÓ 2 szobás lakrész Marosvásárhelyen. Tel. 0744-563-612. (20800-I)

MINDENFÉLE

LÉPCSŐHÁZFESTÉST stb. vállalok. Tel. 0771-605-189. (20795-I)

VÁLLALUNK tetőkészítést, tetőjavítást, cserépforgatást, garázstető-javítást, meszelést. Tel. 0756-899-145. (20796-I)

KÉSZÍTÜNK gránitból, mozaikból sírkeretet, kriptát, fedlapot stb., és vállaljuk sírok javítását. Elérhető árak, részletre is. Tel. 0770-873-809. (20582-I)

VÁLLALUNK: szobafestést, szigetelést, bármilyen kisebb javítást. Készítünk új háztetőt, virágcserepet lemezből. Tel. 0756-596-889, Berecki Sándor. (20716-I)

VÁLLALUNK garázsjavítást, szigetelést, tetőfedést Lindab lemezzel, bármilyen javítást, benti munkát, festést, glettelést. Hívjanak bizalommal, bármiben rendelkezésükre állunk! Tel. 0767-837-782. (20715)

VÁLLALUNK bármilyen tetőkészítést és kisebb javítást. Tel. 0758-598-133, István. (20692)

SZAKEMBER vállal bármilyen építkezési munkát, javítást. Anyagot biztosítunk. Tel. 0724-148-390, 0743-581-952, Csaba. (20696)

VÁLLALUNK tetőjavítást, cserépforgatást, vaskapuhegesztést és bármilyen építkezési munkát (saját anyagból is), vakolást, meszelést, szigetelést. Nyugdíjasoknak 18% kedvezmény. Tel. 0724-148-390, 0743-581-952, István. (20696)

SZAKEMBER vállal bádógosmunkát, tetőjavítást, meszelést, vakolást, vaskapuhegesztést, kerítéskészítést. Mindenféle anyagunk van raktáron. Tel. 0734-938-711, István. (20696)

SZAKEMBER vállalja bármilyen típusú háztető készítését, kisebb tetőjavítást, hidroizolációt kartonból vagy poliészterből és meszelést. Nyugdíjasoknak 10% kedvezmény. Tel. 0745-680-818, Csaba. (20705-I)

VÁLLALUNK cserépforgatást, tetőjavítást, tetőkészítést Lindab lemezből, meszelést, vakolást és bármilyen munkát. Tel. 0749-765-760. (20741)

FUVART, bútorhordást vállalunk személyzettel, külföldre is, törmelékiszállítás, valamint csomagszállítást Budapestre. Tel. 0749-543-104. (20768-I)

VÁLLALUNK tetőfelújítást és belső építkezési munkát. Tel. 0749-543-104. (20768-I)

Marosvásárhelyi
Kutymenhely

INGYENES STERILIZÁLÁSI KAMPÁNY

A gazdás és gazdátlan kutyák és macskák számára

A Városi Kertészet a Városi Kutymenhelyen keresztül ingyenes sterilizálási kampányt hirdet Marosvásárhelyen, a gazdával rendelkező és gazdátlan kutyák és macskák számára.

A kampányra a **Prut utca 24.** szám alatt található **kutymenhely rendelőjében** kerül sor.

Időpontot a **0725-609.434**-es telefonszámon lehet kérni, hétfőtől péntekig, **8:00 és 15:00** óra között.

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

REDŐNYÖK, SZALAGFÜGGÖNYÖK, ROLETTÁK, GARÁZSKAPUK, ÁTLÁTSZÓPONYVA-BE-ÉPÍTÉS és egyéb árnyékolástechnikai cikkek, automatizált változatok nagy választékban. Tel. 0745-379-638. (67083-I)

TERMOPÁN ablakokat, ajtókat gyártunk és szerelünk német REHAU profilokból. Tel. 0745-379-638. (67083-I)

A MAROSVÁSÁRHELYI REFORMÁTUS TEMETŐ teljes körű ellátást biztosít a segélyből (koporsó, szállítás, balzsamozás, temetkezés). Telefon: 0265/215-875, 0365/448-734, 0749-073-534. (67049-I)

DR. INCZE SÁNDOR BELGYÓGYÁSZ FŐORVOS betegeket fogad Marosvásárhelyen, a Tudor Vladimirescu utca 21/A szám alatti rendelőben. Előjegyzés a 0265/265-112-es telefonszámon. (20328-I)

ELBOKROSODOTT bel- és külterületek kitakarítását, fák, diófák visszavágását, metszését, kivágását belterületen, házak közt, méterfa összevágását, nem mozgatható rönkök foszniba vágását, régi épületek bontását, valamint kutak kitakarítását vállaljuk. Tel. 0756-868-569. (20744)

VÁLLALJUK IDŐSEK GONDOZÁSÁT az otthonukban. Tel. 0756-680-226. (20775-I)

TERMOPÁN ajtók, ablakok javítása, szűnyogháló, rolók rendelésre. Tel. 0771-383-725. (20527)

BESEGÍTEK időseknek bevásárolni, főzni, takarítani, gyógyszert felírni stb. Tel. 0745-819-068. (20745-I)

FESTÜNK, vakolunk, tetőt javítunk. Kiüresítünk tömbházlakást, elszállítjuk a kiselejtezett, felesleges dolgokat. Programálás a 0770-620-599-es telefonszámon. (20760)

MEDITÁLOK angolból IV–VIII. osztályos tanulókat. Tel. 0748-284-828. (20772-I)

BESEGÍTEK egy idős néni gondozásába, vásárlás stb. Tel. 0751-504-271. (20785-I)

MEGEMLÉKEZÉS

Hosszú az út, melyen sírodhoz járunk.

Tíz éve, hogy 38 évesen itthagytál minket, DÓSA MARGIT szül. Magyar. Szép emlékedet őrizzük egy életen át.

Lélekben mindig velünk vagy. Nyugodj békében, drága Manyink!

Bánatos szüleid, három gyeredek: Renáta, Sanyika és Karcsika, férjed, testvéred, Jutka és családja. (20784-I)

„Már nincs holnap, ennyi volt az élet, sirassatok csendben, én a szívetekben élek.”

Fájó szívvel emlékezünk LŐRINCZI IDÁRA halálának második évfordulóján.

Nyugodjál békében! Édesanyja, testvére, András és családja, valamint sógornője, Anikó. (20782)

FONTOS TELEFONSZÁMOK

• Romtelecom-tudakozó	- 118-932	• Emma vendéglő,	- 0740-083-077
- információ	- 118-800	hidegtálcák készítése	- 0365/404-664
• Központosított ügyelet		• Prefektúra	- 0265/266-801
(Rendőrség, Tűzoltóság, SMURD, Csendőrség, Mentőállomás):	112	• RDS-RCS	- 0365/400-401
• Rendőrség	- 0265/202-305	• Áramszolgáltató vállalat	- 0800-500-929
• SMURD (betegekkel kapcsolatos információk)	- 0265/210-110	- vidék	- 0265/929
• Sürgősségi szolgálat:		• Delgaz Grid	- 0265/200-928
- gyermekeknek	- 0265/210-177		- 0800/800-928
Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal	- 0265/268-330	• Aquaserv:	
GYULAFEHÉRVÁRI CARITAS,		- hideg víz-csatorna	- 0265/215-702
otthongondozó szolgálat,		- közönségszolgálat	- 0265/208-888
8–16 óra között:	- 0736-883-110	- központ	- 0265/208-800
• Optika-Optofarm	- 0265/212-304		- 08008-208-888
	- 0265/312-436	• Fogyasztóvédelmi hivatal	- 0265/254-625
	- 0265/250-120	• Vasútállomás	- 0265/236-284
	- 0265/263-351	• Vili Kft.: temetkezés, segélyintézés (0-24 óra), professzionális balzsamozás	- 0265/215-119
• Optolens szemsebészet	- 0265/263-351	Nemzetközi halottszállítás	- 0744-282-710
• Marmed	- 0265/250-344		- 0265/263-865
járóbeteg-rendelő:	- 0756-468-658	• Alkony Kft. temetkezés (24 ó.)	- 0745-606-215
	- 0729-024-380	• koporsók, kellekék,	- 0745-606-269
Labor	- 0751-114-307	• koszorúk	- 0758-047-604
		és halottszállítás	• Maros megyei RMDSZ
e-mail: marmed@armed.ro,			- 0265/264-442
www.marmed.ro			- 0265/262-907
• Dora Optics	- 0733-553-976	Méltányos reklámdíj fejében állandó szereplője lehet a FONTOS TELEFONSZÁMOK rovatnak.	
• Dora Medicals	- 0265/212-971	Várjuk jelentkezését a 0265/268 854-es telefonon.	
• Radiológia, echográfia			
Dr. Jeremiás István	- 0265/222-446		

Marosvásárhelyi Rádió Románia
www.marosvasarhelyiradio.ro

96 FM
106,8 FM
1323 AM

ELHALÁLOZÁS

Szomorú szívvel tudatjuk, hogy szeretett nagynénénk, **MÁRTONFI ANNA** 81 éves korában, hosszas betegség után, szeptember 20-án elhunyt. Temetése szeptember 23-án, pénteken 11 órakor lesz a marosvásárhelyi katolikus temetőben.

Gyászoló hozzátartozói.
(20804-I)

Fájó szívvel, könnyes szemmel és soha el nem múló szeretettel emlékezünk szeptember 22-én a drága feleségre, édesanyára, nagymamára, anyósra, **LŐRINCZI IDÁRA** halálának második évfordulóján. Felejtethetlen, szép emléke szívünkben örökké élni fog. Nyugodj békében! Emlékét kegyelettel őrzi férje, két lánya, két unokája és vejei. (20740)

LEGYÉLTE az Erdély TV híradós szerkesztő-riportere!

JELENTKEZZ
AZ ALLAS@ERDELY.TV E-MAIL CÍMEN
2023. OKTÓBER 1-IG!

Híradós szerkesztő-riportert keres az Erdély TV

Az Erdély TV híradós szerkesztő-riportert keres teljes munkaidőre a marosvásárhelyi székhelyére. Ha érdeklí a közélet, a politika vagy a társadalmi sokszínűség, dolgozott már sajtóban, vagy lelkes pályakezdőként jól kommunikál, csatlakozzon az ország legnagyobb, magyar nyelven sugárzó televíziójához!

Előnyt jelent:

- A szakirányú végzettség vagy szakmai tapasztalat
- A közéletben való jártasság
- A magyar nyelv kifogástalan ismerete
- A román nyelv ismerete

A jelentkezők fényképes szakmai önéletrajzát az allas@erdely.tv e-mail-címre küldhetik el 2023. október 1-ig.

Tanuljon angolul és németül a CALEPINUS NOVUSNÁL!

Egyéni és csoportos tanfolyamok
középiskolásoknak és felnőtteknek.
Érdeklődni a 0265-248-633,
0744-381-006 telefonszámon.

KÉSZLETEN LÉVŐ SÍREMLÉKEK
MÁR
6 990 RON-TÓL!

AZ AJÁNLAT
2023 SZEPTEMBER 30-IG,
VAGY A KÉSZLET EREJÉIG
ÉRVÉNYES!

transGranit
Gránit síremlékek forgalmazása

NYÁRÁDTŐ, FŐ ÚT, 446/B (KÖZEL A SÖRGYÁRHOZ),
TEL: 0265-328663, 0738-795191,
WWW.TRANSGRANIT.COM

Parada baloanelor
Hőléggömbök Parádé

17. Hőléggömbön Parádé

2023. szeptember 22-24.
Nyáradi községes, Maros megye

15 HŐLÉGGÖMBÖN
KONCERTEK

GYERMEKPROGRAMOK
VÁSÁR

CityTV

MAROSVÁSÁRHELY

MAGYAR NYELVŰ ADÁS
KEDD, PÉNTEK 19:00 ÓRA

228-as
a DIGI hálózatban

Spălătorie și detailing auto

Beltrand

autómosó és -kozmetika

- külső-belső tisztítás
- kárpittisztítás, polírozás, viaszozás

Marosvásárhely
Predeal u. 97 sz.

Telefon: 0265/223-902
0740-393-060

rádió

Radio
Marosvásárhely

Marosvásárhely 88.0

Segesvár 104.3

Szászrégen 94.7

Szováta 102.0

médietér